

RUDAR

Celje - skladišče

D-Per
65/1989

5000013543,6

COBISS ○

OSREDNJA KNJ. CELJE

GLASILO KOLEKTIVA RUDARSKO-ELEKTROENERGETSKEGA KOMBINATA
FRANC LESKOŠEK-LUKA, TITOVO VELENJE

LETO XXIII

SREDA, 27. DECEMBER 1989

ŠTEVILKA 6

OB NOVEM LETU

Marjan Kolenc, predsednik delavskega sveta SOZD REK Franc Leskošek-Luka, Titovo Velenje:

Zopet mineva leto in nehote se nam misli vračajo nazaj in se sprašujemo, kaj smo med letom delali, kaj bi morali še storiti, in že iščemo tudi poti za naprej.

Za vse zaposlene v SOZD REK Franc Leskošek-Luka, Titovo Velenje, je bilo leto, ki mineva, eno najtežjih. Pa ne, da bi slabše delali; naši delovni rezultati so enaki ali celo boljši, kot so bili v prejšnjih letih - le okolje, v katerem živimo, je postalo takšno, da je normalno življenje skoraj onemogočeno. Zato izkoriščam priložnost, da vsem zaposlenim v naši sestavljeni organizaciji čestitam za dosežene delovne rezultate, z željo, da bi lahko uresničili načrte za varstvo okolja!

Kljub temu, da smo si v začetku leta zadali za eno od ključnih nalog uresničenje ciljev na področju denarnega poslovanja celotnega kombinata, bomo to leto končali z največjo izgubo v zadnjih letih. Vzroki so predvsem nerešeni odnosi elektrogospodarstva nasproti celotni družbi, zavedati pa se moramo, da lahko te odnose obrnemo sebi v prid le z dobrim delom.

Minilo je le nekaj let, odkar smo uokvirjali in določili cilje, zaradi katerih smo se združili v sestavljeno delovno organizacijo. Kljub temu pa smo v preteklem letu spet največ govorili o ponovni reorganizaciji, saj sedanja oblika naše organiziranosti menda ni več primerna. Aktivnosti, povezanih z novo organiziranostjo REK, po določilih zakona o podjetjih, je že bilo veliko, pa sem vendar prepričan, da bomo še lep čas organizirani po starem. Veliko vzrokov je za to pri zakonodajalcih, saj predolgo čakamo na odlok o javnih podjetjih, po katerem naj bi se organiziral energetski del kombinata, medtem ko naj bi druge članice sedanjega kombinata postale popolnoma samostojna podjetja ali pa bi se kot deli brez podjetniške samostojnosti vključile v nova podjetja!

Glavni cilj vseh teh reorganizacij naj bi bil predvsem cenejša kilovatna ura električne energije na pragu TE Šoštanj, ob izpolnjevanju vseh drugih zahtev do družbe.

Le kdo lahko razume, da je treba ob doseganju dobrih delovnih rezultatov vsak

Naprej na drugi strani!

V NADALJNJI VSEBINI

(STRANI 8 - 9) Srečanje pred novim letom ... - 7. redna seja delavskega sveta našega kombinata

(STRANI 10 - 13) Portreti (Rajka Kumra iz RLV, Trude Kasesnik iz ESO, Iztoka Kikca iz Sipaka, Helene Ladinik iz Družbenega standarda) - V spomin Ernestu Krumpu - Z odprtja razstave malih plastik, del Jiržija Bezlaja - Andrej Novak ... Brez besed!

(STRANI 14 - 19) Pet dijakov 3. letnika rudarske tehnične šole v sklopu CSŠ Titovo Velenje o ekologiji in varstvu okolja - Srečanje Družmirčanov - V spomin ... - Šport, kultura, rekreacija in še kaj - Elementi za kolektivne pogodbe - Obvestilo LB-TB Velenje - Reorganizacija in razvojna problematika REK

(STRAN 20) Novoletna nagradna križanka

dan reševati probleme, kot so blokade žiro računov, za izplačevanje osebnih dohodkov najemati drage kratkoročne kredite, zaradi pomanjkanja denarnih sredstev prekinjati uresničevanje investicijskih programov pa nadomeščanje izrabljene in dotrajane delovne opreme, zelo malo vlagati v raziskave in razvoj, poleg tega pa še ustvarjati zelo veliko izgubo.

Ob tem ne smemo pozabiti tudi na razreševanje ekoloških problemov, saj ta dejavnost je življenjskega pomena za Šaleško dolino in tudi za nadaljnje normalno delo rudnika, elektrarn in vseh drugih činiteljev našega poslovnega sistema.

V upanju, da bomo svoje naloge tudi v prihodnje izpolnjevali tako, kot smo jih do sedaj, ali še boljše in z večjim prizadevanjem nas vseh, posebno pa naših poslovnih delavcev in tudi delegatov v raznih organih znotraj in zunaj naše sestavljene delovne organizacije, ter pripomogli k hitrejšemu reševanju problemov, ki nas pri delu pestijo, želim vsem delavcem v SOZD REK Franc Leskošek-Luka, Titovo Velenje, veliko delovnih uspehov in osebne sreče v letu 1990!

Drago Bizjak, predsednik delavskega sveta RLV:

Ob koncu leta se radi ozremo nazaj in obudimo spomine na prijetne in neprijetne trenutke, ki smo jih doživeli pri delu, ocenimo dosežene rezultate in o njih kritično spregovorimo.

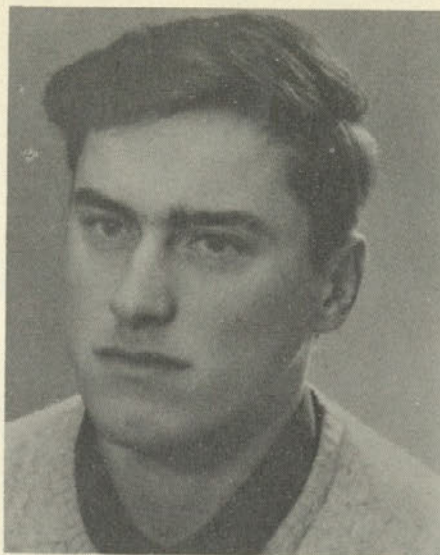
Leto, ki se končuje, bomo v kolektivu zaznamovali kot leto bremen, nelikvidnosti, blokad, težkega denarnega položaja, pa vendar dobrih proizvodnih rezultatov in velikih prizadevanj za uspešno poslovanje.

Delovni načrt smo si zastavili skladno z zahtevami družbe v rebalansiranih planih elektrogospodarstva in ob upoštevanju ekološke problematike v Šaleški dolini.

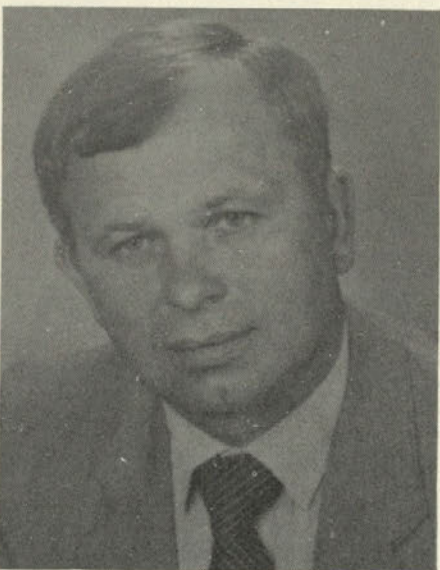
Osnovne cilje, ki so bili kontinuiteta proizvodnje 4,7 milijona ton premoga na leto, stalno povečevanje varnosti pri delu in večja humanizacija dela, večja poslovna uspešnost ter razreševanje ekoloških problemov, smo z manjšimi odstopanji zaradi težke gospodarske situacije sicer dosegali.

V času splošne družbene in gospodarske krize smo si zastavili zahtevne naloge. Poudarek smo dali človeku, nosilcu dela in znanja, napredka in krepitve delovne organizacije. Pri tem smo izboljšali izobrazbeno sestavo delavcev in mnogim članom kolektiva omogočili dodatno usposabljanje in pridobivanje večje strokovnosti. Zavedali smo se namreč, da bomo le na tak način vzbudili razpoloženje za ustvarjalnost pri vseh zaposlenih; da bo samo tako sleherni delavec imel podlago za razmišljanje o izboljšavah in jih tudi predlagal.

Med letom smo zaradi doseganja boljše toplotne vrednosti premoga, manjših potreb po električni energiji in ekoloških problemov izvršili rebalans načrtovanega letnega odkopa premoga na 4,55 milijona ton. To proizvodno nalogo pa

Marjan KOLENC: "Predolgo čakamo na odluk o javnih podjetjih."

Drago BIZJAK: "Osnovne cilje smo dosegali."

Marta MRAVLJAK: "S predlagano organiziranjem se ne strinjamo v celoti."

bomo ob mnogo manjši dolžini odkopne fronte kot v preteklih letih zaradi dobrih odkopnih rezultatov preseglji za okoli 80 000 ton.

Kljub dobrim proizvodnim rezultatom pa je denarni rezultat našega poslovanja slab.

Povprečno le 60-odstotni dotok sredstev za prodano tono premoga, zaostajanje rasti cene premoga za rastjo cen industrijskih proizvodov, inflacija in vse njene posledice, predvsem pa veliki stroški za kredite, ki smo jih morali najemati za tekoče poslovanje, so razlog, da bomo to leto sklenili z veliko izgubo.

Žal na našete faktorje izgube nismo mogli vplivati.

Delavski svet delovne organizacije je bil v takšnih razmerah le še avtomat za sklepanje o najemanju dragih kreditov.

Da bi izgubo vsaj malo omilili, smo znotraj delovne organizacije posvetili veliko skrbi kvaliteti dela, zmanjševanju stroškov, zmanjševanju zaposlovanja, zmanjševanju nadurnega dela in dela ob sobotah.

Naraščanje števila delavcev smo tako zaustavili in število zaposlenih delavcev tudi občutno zmanjšali. Seveda ne z odpuščanjem delavcev, česar tudi v bodoče ne nameravamo storiti; številčnost delovnega kolektiva bomo zmanjševali tako, da vseh delavcev, ki bodo upokojeni ali zaradi drugih vzrokov prenehali delati pri nas, ne bomo nadomestili z novimi, zaposlovali pa bomo naše študente študente in dijake tehničnih strok in si tako kadrovske krepili proizvodne obrate.

Kljub denarnim težavam se ne bomo prepustili stihiji in stagnaciji. Prizadevali si bomo za kontinuiteto proizvodnje, pravočasno opravljanje raziskav, odpiralnih del, študij in posodobljanje tehnoloških procesov.

V letu, ki se izteka, smo dosegli vidne rezultate v varstvu pri delu. Dokončujemo izgradnjo sistema daljinskega prenosa informacij iz jame. Povečali smo zmožljivosti invalidskih delavnic in tako ustvarili pogoje, da se bomo lahko v večjem obsegu lotili prekvalificiranja naših invalidov.

Pomembne rezultate smo dosegli tudi pri varstvu narave. Del sredstev za investicije smo preusmerili v financiranje programov ekološke sanacije TEŠ.

Vse boljše rezultate dosegamo tudi pri odlaganju pepela iz TEŠ v jamo. Uspešno saniramo predele naše doline z ugrezninami.

Posledice rudarjenja smo odpravljali tudi z izgradnjo cest, gasilskega doma v Gaberkah in z dokončanjem šole v Škalah.

V letu, ki je pred nami, bomo imeli velike probleme. Jasno je tudi, da jih bomo težko razreševali, vendar volje za to ne bomo izgubili. Izpeljati bomo morali tudi predvideno reorganizacijo znotraj EGS in v delovni organizaciji; načrtujemo, da bomo imeli enovito delovno organizacijo z več obrati.

Prepričan sem, da je reorganizacija potrebna in da mora dati predvidene rezultate.

Prepričan sem, da znamo dobro delati in da bomo v letu 1990 z zboljšanjem družbenogospodarskega položaja energetike dosegli tudi boljše poslovne rezultate.

Kar je v našem delu dobrega in uspešnega, ohranimo, izpopolnjujemo in poso-

dobljajmo, kar je preživelega in slabega, pa zamenjajmo z novim - in uspešni bomo.

Zaupam slehernemu zaposlenemu delavcu v RLV, zato sem optimist.

Vsem članom kolektiva RLV, njihovim družinam in sploh vsem zaposlenim v REK želim veliko sreče, zdravja in veselja v letu 1990.

V novoletni noči pa si nazdravimo tudi za našo skupno srečo!

Marta Mravljak, predsednica delavskega sveta TE Šoštanj:

Za Termoelektrarne Šoštanj se izteka leto, ki je bilo vse prej kot lahko. Gospodarski položaj delovne organizacije je izredno kritičen, medtem ko so pri proizvodnji in vzdrževanju naprav rezultati boljši.

Termoelektrarne Šoštanj bodo v letu 1989 proizvedle okrog 3 000 GWh (3 milijarde kilovatnih ur) električne energije. Proizvodnega načrta v celoti ne bomo dosegli; predvsem zaradi manjših potreb po električni energiji.

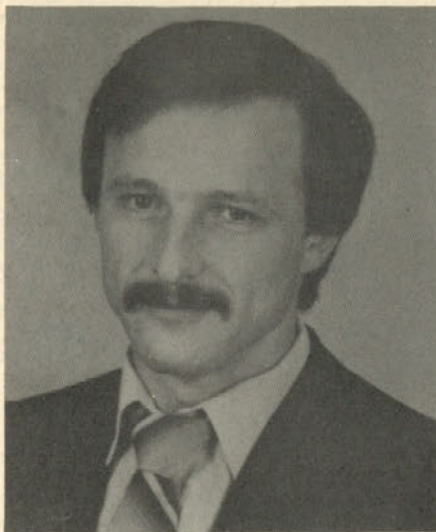
Zaradi manjše proizvodnje od načrtovane smo porabili tudi manj premoga in se je zaradi tega še povečala že tako velika deponija premoga, to pa nam povzroča velike stroške.

Kot sem že omenila, je splošni ekonomski in finančni položaj naše delovne organizacije vse težji. Prihodek za oddano električno energijo je namreč v povprečju realiziran le okoli 50-odstotno in izpad prihodka zaradi tega nam povzroča velike likvidnostne probleme in vedno večjo zadolženost, saj sedaj najemamo kredite še za plačevanje obresti.

Ocenjujemo, da bomo poslovanje v tem letu končali z izgubo in z veliko zadolženostjo, rešitve iz tega pa ne vidimo brez širše pomoči družbe oziroma ustreznih družbenih organov.

V delovni organizaciji pa smo sprejeli ukrepe, s katerimi bomo zmanjšali stroške poslovanja in si na ta način vsaj malo omilili težko likvidnostno situacijo.

Težak ekonomski položaj, v katerem se nahaja naša dejavnost in ki ga v veliki meri kroji družba z določanjem cene zanj, nam onemogoča prikazovanje uspešnosti s klasičnimi ekonomskimi kazalci.

Jože ŠUMAH: "Tudi pri razvoju smo storili premalo."

In tudi zaradi te okoliščine je v DO TEŠ prišlo do zaostajanja osebnih dohodkov, ki so privedli do opozorilne stavke.

Osebnih dohodki so se nam sicer povečali, vendar sta velika inflacija in zakon o omejitvi osebnih dohodkov izničila pozitivne premike ob stavki, tako da se sedaj med nami zopet pojavlja nezadovoljstvo zaradi malih osebnih dohodkov.

Ena od zahtev opozorilne stavke je bila tudi zahteva za zagotovitev sredstev za ekološko sanacijo TEŠ. Vendar pa že za letos zanj potrebna sredstva niso bila zagotovljena v celoti, in kot kaže, bo tako tudi v prihodnjem letu.

Veliko aktivnosti smo v tem letu posvetili tudi reorganizaciji, ki nas čaka v novem, 1990. letu; tudi zato, ker se delavci naše delovne organizacije s predlagano organiziranostjo elektrogospodarstva in premogovništva ne strinjamo v celoti.

Skoraj vsi problemi, ki so nas letos spremljali, se prenašajo v prihodnje leto, zato tudi leto, ki prihaja, za nas ne bo lažje kot to, ki odhaja.

Vsem delavcem Termoelektrarne Šoštanj in tudi drugim delavcem SOZD REK Franc Leskošek-Luka želim veliko zdravja, osebne sreče in delovnih uspehov v novem letu 1990.

Jože Šumah, predsednik delavskega sveta ESO:

Minevajo dnevi, tedni, meseci - in že je leto naokrog. Čas neusmiljeno beži in nič ga ne more zaustaviti, tudi človek ne. Pa vendar imamo občutek, da se čas za hip le ustavi in nastane prelomnica. To je ob novem letu, ko je treba pogledati nazaj in preučiti naše delovne uspehe in neuspehe.

Leto, ki se izteka, za našo delovno organizacijo ni bilo tako bogato posejano z uspehi, kot smo bili tega navajeni v preteklosti. Delovni program naše delavniške in montažne dejavnosti je namreč vezan predvsem na energetiko, upadanje investicij v njej pa se pozna tudi pri izkoriščanju naših delovnih kapacitet. In vrzel, ki nam je nastala zaradi tega, le s težavo zapolnjujemo z izdelavo rezervnih delov in storitvami.

V preteklih obdobjih izkoriščenost naših delovnih kapacitet nikoli ni bila problematična; celo preveč nadur smo morali opraviti vsak mesec. Sedaj pa: bolj ko se približujemo koncu leta, bolj je kritična, in to predvsem v delavniški dejavnosti.

Močno se pri nas kaže tudi kriza pri našem sosedu RLV, ki seveda izvira iz krize celotnega elektrogospodarstva in premogovništva in še širšega gospodarskega področja, če že ne kar iz krize celotnega državnega sistema.

Naša dejavnost pri ekoloških sanacijah!

Prodor na to področje je zelo težaven in zamuden, ker je zanj na razpolago premalo investicijskih sredstev.

Naši poslovodni delavci so prizadevno iskali možnosti za naše sodelovanje na tem področju, doma in v tujini, in mislim, da je pridobitev dela v TEŠ na tem področju zelo pomembna za naš nadaljnji prodor na ta zahtevni del tržišča, medtem ko smo pri pridobivanju del na drugih področjih po mojem mnenju bili premalo učinkoviti in prodorni.

Sicer pa smo se z združitvijo TOZD v enovito DO ESO v začetku leta 1988 nadejali, da nam bo omogočila pri trženju večje rezultate; predvsem zato, ker smo z njo koncentrirali prej razkropljene strokovne delavce po TOZD.

Razvoj!

Na razvojnem področju razvijamo program čiščenja industrijskih odplak.

Mislim, da smo tudi pri razvoju storili premalo, da bi se ob krizah, ki se sprožajo v družbenem okolju, lahko delno preusmerili v dopolnilne delovne programe in tako mogli doseгти večji izvoz in prodor na konvertibilna tržišča.

V okviru samoupravnih aktivnosti smo ogromno časa in energije porabili za dograjevanje poslovnega sistema, organiziranja in nagrajevanja.

Le po velikih mukah nam je, recimo, uspelo sprejeti za poskusno uporabo pravilnik o ugotavljanju delovne uspešnosti, analize poskusne uporabe pa bodo pokazale, ali ga bomo obdržali za stalno uporabo ali ne.

V skladu z zakonom o podjetjih smo nadalje uresničevali program aktivnosti

RUDAR - INFORMATOR, glasilo delavcev REK Franc Leskošek-Luka, Titovo Velenje

Za izdajanje glasila skrbi uredniški odbor. Odbor sestavljata:

a) delegacija samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij: Martin Geršak (RLV - j. mehanizacija) - namestnik Igor Ješovar (RLV - j. Preloge), Teodor Jelen (RLV - skupne službe) - namestnik Bojan Voh (RLV - j. mehanizacija), TE Šoštanj - Jelka Kosar (namestnica Iveta Rozman), ESO - Josip Bačič (namestnica Ida Stumpf), SIPAK - Stane Odlaček (namestnik Zoran Slatinek), APS - Branko Sobočan (namestnik Viktor Črep), Tiskarna - Stanka Obrez (namestnica Marija Boruta), družbeni standard REK - Dragica Pohar (namestnica Erika Meh), zavarovanje REK - Ivan Žnidar (namestnik Jože Oštr), skupne službe REK - Tanja Goljar (namestnica Olga Kotnik);

b) delegacija delavcev in njihovih stalnih sodelavcev pri glasilu: Konstantin Kuzmin (vodstvo REK - odgovorni urednik), Rafael Batič (skupne službe REK - glavni in tehnični urednik), Diana Janežič (skupne službe REK - novinarka), Draga Lipuš (skupne službe REK - novinarka), Suzana Zupan (skupne službe REK - tajnica in stavka glasila), Miha Pevnik (skupne službe REK - tajništvo samoupravnih organov in DPO), Anton Ribarič (vodja razglasne postaje RLV), Irena Seme-Tirmanič (referentka za informiranje v TE Šoštanj) ter predstavnik OK SZDL Velenje.

Fotografske storitve: Foto "emAco" Šoštanj

Predsednik uredniškega odbora: Teodor Jelen • Naslov uredništva: Titovo Velenje - Rudarska 6 (II. nadstropje, soba 23 - telefon 855 231, interno 260)

Tiska Tiskarna REK Franc Leskošek-Luka, Titovo Velenje (Titovo Velenje - Strbenkova 6, telefon 855 521, interno 301) • Glasilo prejemajo vsi delavci REK brezplačno • Izhaja po potrebi • Naklada 6 500 izdovod

za sprejem novega statuta družbenega podjetja, ki smo ga sedaj že tudi sprejeli - na referendumu 11. decembra. Sočasno pa smo opravili tudi volitve v organe upravljanja.

Na področju gospodarjenja smo glavno skrb posvečali zagotavljanju denarnih sredstev za poslovanje firme. Vendar zaradi likvidnostnih težav imamo skupaj s še drugimi delovnimi organizacijami v kombinatu blokiran žiro račun. Na zadnji seji delavskega sveta smo zato sprejeli program za deblokado žiro računa in varčevanje v delovni organizaciji.

Z uresničevanjem tega programa moramo izboljšati našo gospodarsko situacijo, da bi tako z večjim optimizmom lahko začeli delati v letu 1990.

Prepričan sem, da nam leto 1990 ne bo prineslo korenitega izboljšanja, vendar moramo izrabiti vse zunanje in notranje možnosti za to, da dvignemo ugled svojega podjetja na raven, ki smo jo dosegli v preteklosti.

Vsem delavcem našega podjetja in vsem drugim, ki z nami tesno sodelujejo, želim v novem letu 1990 veliko uspehov, zdravja in medsebojnega razumevanja tako pri rednem delu kot doma v družinskem krogu!

Marija Roš, predsednica delavskega sveta Družbenega standarda:

Leto, ki se izteka, bo gotovo med leti, ki jih je treba čimprej pozabiti.

Zaostrene politične in gospodarske razmere v državi so botrovale številnim težavam, s katerimi smo se v gospodarstvu morali letos spopadati vsak dan.

Namesto da bi vsa skrb in energijo posvečale ustvarjanju pogojev za boljše delo in razvoj, je bila večina gospodarskih organizacij, in je tudi še, zaposlena predvsem v vprašanji golega preživetja. Zaradi tega bodo tudi naši letni poslovni rezultati nezadovoljivi.

V opisani splošni gospodarski klimi je seveda poslovala tudi delovna skupnost REK Družbeni standard. Samoupravni organi, vodstveni delavci in sploh vsi zaposleni v njej smo porabili ogromno energije za premagovanje delovno tehničnih in poslovnih težav, da bi tako kolikor toliko kvaliteto opravili načrtovane naloge. Kljub vsem naporom pa zaradi problemov, na katere nismo mogli vplivati, z doseženim konec leta ne bomo zadovoljni. Če bomo z realizacijo posameznih obrokov družbene prehrane še nekoliko zadovoljni (v celem letu bomo pripravili in razdelili okrog 1 400 000 obrokov hladnih malic, 290 000 obrokov toplih malic in 250 000 kosil in večerij, kar je količinsko približno enako kot v preteklem letu), pa ne bomo z rezultati poslovanja pri drugih naših dejavnostih (letovanja, samski domovi, komercialni gostinski obrati).

Sedaj je že znano, da bo v vseh naših dejavnostih doseženi fizični obseg poslovanja manjši, kot je bil lani, in če k temu prištejemo še vse probleme, povezane s cenami in inflacijo nasploh, bo to botrovalo tudi slabšemu letnemu finančnemu rezultatu našega poslovanja.

Zaradi posebnega sindikalnega dogovora je letos Družbeni standard organizi-

ral letovanja v glavnem v naših lastnih počitniških zmogljivostih in samo deloma v zdraviliščih in najetih apartmajih. Posledica tega pa je bila, da tudi udeležencev letovanj nismo imeli veliko več, kot smo jih mogli namestiti v naše lastne letoviščne zmogljivosti, in sicer okrog 4 300 in s tem znatno manj kot lani.

Torej se zaposleni delavci v REK s svojimi družinami le niso množično odločili za letovanje prek turističnih agencij in so tako prepričljivo demantirali zelo glasne trditve nekaterih, da je letovanje prek domačega organizatorja, Družbenega standarda, dražje kot prek turističnih agencij.

Sicer pa pri organiziranju letovanj ni bilo hujših zapletov; če seveda odmislimo finančno plat letovanj, ker je bila za nas neugodna, saj smo morali oblikovati fiksne cene letovanj že v aprilu, ko še nihče ni računal, da bo mesečna inflacija poskočila z 10 na 50 in še več odstotkov.

V takih razmerah je bilo nerevalorizirano obročno plačevanje stroškov letovanja 8 mesecev za nas vsekakor popoln absurd.

Kar se tiče tega problema - kakor tudi problema priznavanja ustreznih cen malic - smo bili pri delovnih organizacijah v REK nedvomno deležni premalo razumevanja. Vsem je namreč jasno, da so se cene živil v primerjavi s cenami drugih dobrin letos najpogosteje in najbolj povečevale; običajno vedno tudi prek splošno ugotovljenega mesečnega indeksa rasti cen, vendar še tega indeksa pri oblikovanju cen malic večinoma nismo mogli uveljaviti.

Zaradi teh okoliščin pa bomo verjetno pri družbeni prehrani letos imeli izgubo in to izgubo bo po zaključnem računu treba pokriti.

Tudi z letošnjim poslovanjem naših gostinskih obratov ob koncu leta ne bomo zadovoljni, čeprav fizični rezultati, ki jih bomo v njih dosegli, na našo srečo le ne bodo v prehudi korelaciji s posledicami inflacije; to je z velikimi cenami in padcem kupne moči dinarja. Z izrednim prizadevanjem in podjetnostjo - organiziranjem številnih prireditev, taktičnim prilagajanjem cen tržnim razmeram, s stalnim izboljševanjem in ohranjanjem dosežene kvalitete gostinske ponudbe - fizični obseg poslovanja naših gostinskih lokalov namreč le ni bil mnogo manjši kot v preteklih nekaj letih in tako kritičen kot v nekaterih nam konkurenčnih organizacijah.

Žal pa letos zaradi manjšega doseženega dohodka pri malicah in letovanjih, na splošno gledano pa tudi v gostinstvu, ni bilo mogoče vložiti več sredstev v posodobitev in razvoj naših dejavnosti. Ta problem je še zlasti pereč za naš obrat družbene prehrane. Kajti ves ta naš obrat je vedno bolj potreben temeljite obnove. Precej pa to velja tudi za naša počitniška domova in druge naše letoviščne kapacitete. Pa tudi za naše gostinstvo bo treba kaj storiti v tej smeri.

V delovni skupnosti Družbeni standard smo prepričani, da nam bo že nova organiziranost omogočila premike na boljše. Z njo bi se, denimo, končno razrešilo vprašanje skupne odgovornosti vsaj za tiste dele cele naše dejavnosti, ki so stalnega skupnega pomena za vse zaposlene v REK. Z razrešitvijo tega vprašanja odgovornosti bi namreč postalo jasno, da ni mogoče samo nekaj zahtevati,

ampak je prej treba tudi dati; izpolniti osnovne pogoje, da lahko nekaj zahtevamo. Seveda pa morajo pri tem postati vidni tudi vsi drugi pozitivni elementi podjetništva.

Sicer pa smo v Družbenem standardu v preteklosti že mnogokrat dokazali, da znamo delati; da nam nikoli ni žal naporov in časa za skupno dobro; da smo verjetno precej daleč naokrog edini, ki delamo nepretrgoma vse dni v letu, tudi ob nedeljah in praznikih, in da se ničesar, kar je pred nami, ne bojimo. Nasprotno, za vse nas je vse novo le nova spodbuda za še boljše delo in poslovanje.

V imenu samoupravnih organov, političnih organizacij in poslovnih delavcev Družbenega standarda želim vsem delavcem v REK in vsem poslovnim sodelavcem Družbenega standarda zdravo, srečno in mirno leto 1990!

Zdenka Lipnik, predsednica delavskega sveta delovne skupnosti skupnih služb SOZD REK:

Leto, ki mineva, bo mnogim ostalo v spominu po številnih spremembah, ki so se v njem zgodile; dobrih in slabih spremembah.

Ekonomska in politična situacija, ki je iz leto v leto težja, bo verjetno zaznamovala še kakšno prihodnje leto.

Letos smo sprejeli zakon o podjetjih in druge sistemske zakone, ki so razmere v gospodarstvu in sploh v državi drugače zastavili; smelo smo začeli govoriti o podjetništvu in o trgu delovne sile. Uveljavljanje novih zakonitosti pa terja preskok v kvaliteto naše miselnosti in v vrednotenju dela; tudi dela, ki ga naša delovna skupnost opravlja za članice SOZD REK Franc Leskošek-Luka.

Delo, ki ga opravlja naš 137-članski delovni kolektiv, je težje vrednotiti kot enote kakšne velike proizvodnje.

Glede letošnjega dela delavskega sveta naše delovne skupnosti menim, da je bilo pomembno zlasti pri oblikovanju samoupravnih splošnih aktov.

Delavski svet naše delovne skupnosti je, recimo, letos sprejel tele interne samoupravne splošne akte; spremembe samoupravnega sporazuma o oblikovanju in delitvi osebnih dohodkov, pravilnik o ukrepih za utrjevanje zdravja in sposobnosti delavcev za delo, dopolnitev pravilnika o delovnih razmerjih. Poleg tega je verificiral rezultate referenduma o spremembah pravilnika o stanovanjskih razmerjih ter o spremembah pravilnika o organizaciji del in nalog naše delovne skupnosti.

Njegovo stalno delo pa je bilo spremljanje gibanja mase za osebne dohodke ter izpolnjevanja sprejetih načrtov delovne skupnosti.

Pri svojem delu je imel tudi precej težav; pri odločanju na svojih sejah, na primer, z zagotavljanjem potrebne večine glasov vseh svojih delegatov za ali proti sprejemu posameznih predlogov, saj so bila mnenja prisotnih delegatov večkrat deljena, precej delegatov pa je nemalokrat bilo odsotnih.

Razumljivo je, da je zaradi tega nekatere predloge moral večkrat imeti na dnevnem redu.

Veliko dela je imel tudi zato, ker se je vse leto spreminjala organiziranost delovne skupnosti. Pri tem je veliko sodeloval s strokovno komisijo za AVZDN, ker se je pokazalo, da ni dovolj objektivnih kriterijev za vrednotenje posameznih del in nalog. Vendar pomembnejše od tega je, da se je z dopolnjevanjem organiziranosti dvigala povprečna izobrazbena raven delavcev v delovni skupnosti; torej delavcev, ki opravljajo številne finančne, komercialne, razvojne, poslovno-informacijske, kadrovske-socialne ter obrambno-samozaščitne naloge za cel kombinat.

V nepredvidljivih gospodarskih razmerah zaradi inflacije v galopu pa zaradi nenehne spreminjanja in dopolnjevanja zakonov, sprejemanja novih zakonov, eskalacije nacionalnih strasti in nacionalizma seveda obstaja vprašanje, kako bomo načrtovali, delali in poslovali v bodoče.

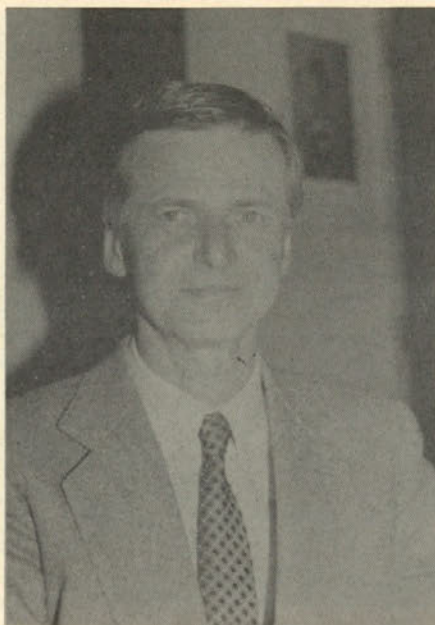
Zavedamo se, da so pred nami tudi še nerazčiščena vprašanja bodoče organiziranosti naših delovnih organizacij, v novih, ostrejših družbenogospodarskih razmerah, in da bo razreševanje teh vprašanj ena naših glavnih nalog v prihodnjem letu; naloga, ki jo bo treba opraviti strokovno, kvalitetno.

Vendar ne glede na vse omenjeno bo življenje le nekako teklo dalje in zato lahko z upanjem zremo naprej.

V imenu vseh delegatov delavskega sveta delovne skupnosti skupnih služb SOZD REK in v svojem imenu vam želim obilo uspehov in osebne sreče v novem letu.

Rafko Berločnik, predsednik poslovnega odbora kombinata:

Leto 1989 smo začeli kot optimisti. Vsi ukrepi, za katere smo se odločili in jih začeli uresničevati konec leta 1988 in jih potem uresničevali naprej v letu 1989, bi namreč sami po sebi morali dati pozitivne rezultate. Cene premoga in električne energije so približno pokri-

Rafko BERLOČNIK: "Do sedaj je imel najbolj nedefinirano vlogo sindikat ..."

vale proizvodne stroške in tako je bilo do tretjine leta. Toda potem so ukrepi države in naraščajoča inflacija vse naše ukrepe začeli izničevati in neskladje med cenami in stroški se je začelo večati ter z njim zadolženost energetskega dela kombinata.

Do konca novembra je zadolženost narasla na okoli 2 200 milijard dinarjev. To pa je skoraj toliko, kot smo za leto 1989 načrtovali skupnega prihodka.

Konec leta naj bi zadolženost znašala že 5 000 milijard dinarjev, v celotnem elektrogospodarstvu in premogovništvu pa kar 13 000 milijard dinarjev.

S tega, denarnega vidika je bilo leto 1989 eno najtežjih, najbolj kritičnih, odkar se v elektrogospodarstvu in premogovništvu ukvarjamo z likvidnostnimi težavami.

Kot sem že omenil, smo v kombinatu že v začetku leta uvedli vrsto svojih ukrepov za omilitev naših težav. Vendar v drugi polovici leta so naše težave prerasle naše lastne možnosti za saniranje finančne situacije kombinata. Zato smo imeli v tem času vrsto razgovorov v republiškem komiteju za energetiko in prek njega z republiškim izvršnim svetom, ki nam ga je le uspelo prepričati, da je gospodarska situacija energetike zelo resna in da dobiva razsežnosti, ki jim v elektrogospodarstvu in premogovništvu sami nismo več kos. Saj če nam kot sistemu manjka 40 do 60 % prihodka, nimamo možnosti, da bi se rešili sami.

Republiški izvršni svet se je v razreševanje naših finančnih težav vključil z dogovarjanjem z bankami za kasnejšo zapadlost nekaterih kreditov odplačilu, v letu 1990 pa naj bi se lotil tudi načrtnega saniranja gospodarskega položaja infrastrukturnih dejavnosti.

Predvidevamo, da se bodo že v februarju poznali ukrepi republiškega in zveznega izvršnega sveta, in potem naj bi začeli v elektrogospodarstvu in premogovništvu normalnejše poslovati.

Vzporedno s sanacijo likvidnostnih razmer pa poteka v našem kombinatu in v celem slovenskem elektrogospodarstvu in

premogovništvu tudi uresničevanje programa nove organiziranosti; v našem kombinatu z manj težavami v neenergetskem kot v energetske delu, ker je pač ta del kombinata organizacijsko bolj vezan na celotni sistem EGP.

Predloge nove organiziranosti, ki smo jih objavili letos jeseni, razvijamo naprej, predvideno zaporedje njihovega uresničevanja pa smo obrnili. Uresničevanje teh predlogov z makroorganizacijskega vidika se je namreč sedaj umaknilo reševanju vrste praktičnih vprašanj in rešitev teh vprašanj bo pokazala, kakšna naj bi bila nova organiziranost celega sistema elektrogospodarstva in premogovništva.

Reševanje likvidnostnih težav in delo z novo organiziranostjo nam seveda vzame ta več časa in energije, kot bi si želeli. A kljub temu načrtujemo, da bo novo organiziranje celega sistema EGP končano do 30. junija 1990.

Novo leto nam bo v podjetju res prineslo veliko sprememb. Med drugim naj bi bili v podjetjih jasno definirani trije nosilci odločanja: poslovodni organ, delavski svet in sindikat.

Do sedaj je imel najbolj nedefinirano vlogo sindikat, bojim pa se, da se bo zdaj to zgodilo z delavskim svetom. Zato v odnosih teh treh činiteljev odločanja vidim več nejasnosti v razmerju med delavskim svetom in sindikatom kot med njima in poslovodnim organom in mislim, da naj bi ta dva činitelja odločanja delala v interesu delavcev, le da naj bi sindikat interese delavcev branil, delavski svet pa sprejemal tudi odločitve, ki bi delavce utegnile prizadeti.

Vzpostaviti bo pač treba delovno hierarhijo, v kateri bo vsak imel določene svoje pravice in dolžnosti in bo potem moral sprejete obveznosti dosledno izpolnjevati, medtem ko jih je doslej bilo možno nenehno spreminjati, popravljati in odlagati.

Dober poslovodni delavec, recimo, ne bo mogel - in gotovo tudi ne želel - delati po svoje, v nasprotju z interesi večine delavcev, ampak bo hotel sodelovati z delavci, delavskim svetom in sindikatom in tako prispevati k ustvarjanju dobrega počutja delavcev v podjetju.

Sicer pa mislim, da bo razmerje moči v podjetjih bolj ali manj odvisno od njihovih ciljev, kakovosti organizacije dela in sploh od tega, kako natančno bodo določena "pravila igre".

Vsem delavcem v kombinatu in tudi upokojenim delavcem kombinata želim, da bi se jim v novem letu ne zgodilo nič slabega, da bi se jim godilo le dobro, in da bi praznične dni lepo preživeli in tako v njih vsaj malo pozabili na skrbi.

Franč Avberšek, predsednik poslovnega odbora RLV:

Ob izteku leta je prav, da najprej pogledamo dosežene uspehe.

Pri odkopu premoga smo letos dosegli boljše rezultate kot v minulih letih, za to pa se je treba zahvaliti vsem de-

lavcem našega kolektiva in tudi našim zunanjim partnerjem. Seveda pa se zavedamo, da se lahko veselimo le dobrih delovnih rezultatov, medtem ko nam težke finančne razmere, nerešeni finančni problemi našega rudnika in dohodkovni problemi v elektrogospodarstvu in premogovništvu Slovenije vzbujajo vse prej kot veselje.

Kot sem dejal, se je za dobro delo treba zahvaliti vsem delavcem RLV in našim zunanjim partnerjem, vsak, ki je pripomogel k našim dobrim proizvodnim rezultatom, pa naj si vzame zase toliko zahvale za to, kolikor si je zaslužil, saj vsak najboljše ve, koliko je prispeval k našemu skupnemu uspešnemu delu.

Naši dobri rezultati pri odkopu premoga pa nas ne smejo uspavati. Zavedati se moramo, da noben rezultat ni tako dober, da ne bi mogel biti še boljši. To naj bo tudi osrednje vodilo pri našem delu v letu 1990, v katerem bomo poskušali prispevati k čim prejšnji družbeni rešitvi iz gospodarskih težav.

Za prihodnje leto načrtujemo proizvodnjo 4,3 milijona ton premoga, ki naj bi imel približno enako kalorično vrednost, kot jo je imel letos. To pa pomeni, da bomo prihodnje leto proizvedli dobrih 300 000 ton premoga manj, kot smo ga letos. Seveda pa nam bo to povzročilo tudi precejšnje povečanje naših finančnih težav, kajti zaradi manjše proizvodnje premoga bomo imeli tudi manjši prihodek. Zato pa se bomo morali z vsemi silami zavzeti za zmanjšanje stroškov poslovanja.

Še bolj bomo morali zmanjšati porabo materiala, stroške za storitve in sploh vse stroške pri proizvodnji premoga.

Približno za 2 % bomo zmanjšali tudi število zaposlenih delavcev. Vsekakor pa se bomo zavzemali, da bomo v RLV obdržali toliko delavcev, da bomo v letu 1991, ko naj bi v šoštanjskih termoelektrarnah že začele obratovati prve čistilne naprave in bi tako zaradi njihove delne ekološke sanacije v njih bilo možno pokuriti več premoga, lahko ponovno začeli povečevati odkop premoga.

Načrtujemo, da bi lahko leta 1992 RLV že normalno obratoval in tako znova dosegljetni odkop 4,7 milijona ton premoga, kar je glede na do sedaj uresničene naložbe v njem tudi njegova optimalna letna proizvodnja.

V našem rudniku bomo vsekakor morali obdržati tudi sedanjo raven varnosti delavcev pri delu. Varnost pri delu in humanizacija dela sta sploh med osnovnimi cilji, ki smo si jih v RLV zastavili, in trdno smo odločeni, da bomo v prihodnjem letu realizirali naložbe za izboljšanje varnosti pri delu in humanizacije dela.

Iz povedanega sledi, da v letu 1990 ne bomo gospodarili nič lažje, kot smo letos. Nasprotno, težave pri gospodarjenju se bodo še povečale. Prepričan pa sem, da je naš kolektiv sposoben težave premagovati in da vsi v njem vemo, kaj hočemo. Znanje imamo, saj smo vsa leta vlagali v izobraževanje. In prav znanje nas ob dobro opravljenem delu lahko reši iz težav.

Ob izteku leta nimam veliko želja; največja moja želja je, da bi imeli pri delu čimmanj nezgod in da bi bili vsi v kolektivu našega rudnika, naši družinski člani, prijatelji in znanci zdravi, saj le tako bomo zmogli uspešno premagati težave, ki so pred nami.

Franc AVBERŠEK: "Načrtujemo, da bi lahko leta 1992 RLV že normalno obratoval."

Moja želja pa je tudi, da bi naše težave bile čim manjše in da bi jih vse kar najbolj uspešno premagali. Pogoj za to pa je veliko medsebojnega razumevanja in dobrega sodelovanja.

Srečno!

Jaro Vrtačnik, vršilec dolžnosti predsednika poslovnega odbora TES:

To leto končujemo v težkih razmerah, saj nam blokade žiro računov in ocene, da bomo imeli veliko izgubo, res ne obetajo uspešne sklenitve leta.

Jaro VRTAČNIK: "Od ekološke sanacije je odvisna tudi naša prihodnost."

Pričakujemo, da bo republiški izvršni svet še v tem mesecu v republiški skupščini podal predlog ukrepov za res kvalitetno sanacijo, saj vse dosedanje niso bile takšne. Elektrogospodarstvo in premogovništvo bi si to tudi zaslužilo. Saj njegovim slabim poslovnim rezultatom ni botrovalo slabo delo. S tem pa nočem reči, da dela ne moremo še izboljšati. Vsekakor pa je to v takšnih okoliščinah, kot so sedaj, komajda mogoče.

Prav zaradi tega je ekonomska sanacija tako potrebna, kajti le na ta način bodo ustvarjeni potrebni pogoji za izboljšave tudi na drugih področjih. Sedaj skrajno neurejene razmere na ekonomskem področju to nemalokrat ovirajo in celo blokirajo.

Drugo pomembno področje za nas, ki pa je tudi tesno povezano z ekonomsko sanacijo, je ekološka sanacija.

Uresničevanje sprejetega sanacijskega programa bo moralo v prihodnjem letu potekati zelo učinkovito, saj bi morebitne zakasnitve planiranih aktivnosti za ekološko sanacijo povzročile prestativne postavljene roke zanjo. To pa bi, ob poslednem izvajanju odloka, ki ga je sprejel republiški izvršni svet, povzročilo zmanjševanje proizvodnje električne energije in premoga.

Ekološka sanacija je torej za nas izjemno pomembna in vsi se moramo zavedati, da je od nje odvisna tudi naša prihodnost.

Kljub nič kaj rožnatim obetom ob koncu leta pa mislim, da imamo stvarne možnosti, da težave prebrodimo; le vztrajnosti in volje nam ne sme zmanjkati. Obojega pa vam vsem, poleg obilo zdravja in sreče, želim čimveč v letu 1990!

Vili Malovšek, predsednik delavskega sveta APS:

Naj uvodoma povem, da je naša delovna organizacija APS (Avtoprevoznništvo in servisi) sestavni del gospodarskega jedra naše doline, ki je neločljivo povezan tudi z razvojem Velenja kot mesta.

Pred mnogimi leti je namreč tedanja ekonomska enota RLV "avtopark", iz katere se je razvil APS, nesebično vključevala vse svoje zmogljivosti - za prevozne storitve in delo s stroji težke mehanizacije - v graditev in razvoj Velenja.

Z razvojem rudnika, TE Šoštanj in Gorenja, ki je določal gospodarski utrip doline, se je neizbežno širila tudi naša dejavnost in vseskozi zadovoljevala predvsem potrebe rudnika in pozneje celega REK po prevoznih storitvah in storitvah s stroji težke mehanizacije. Vzporedno s širitvijo voznega in strojnega parka pa smo morali razmišljati tudi o razvoju kvalitetnega servisa za motorna vozila in danes je naš servis za motorna vozila že prerasel v dokaj močno enoto, ki išče svoj delež dohodka tudi zunaj okvirov naše delovne organizacije; predvsem v poslovno-tehničnem sodelovanju z delovno organizacijo AVTO Celje.

Zavest in spoznanje, da smo se kot gospodarska organizacija razvijali in

obstajamo predvsem zaradi potreb RLV oziroma REK, nas je dolgo časa vodila tudi pri odločanju o nakupovanju osnovnih sredstev za našo dejavnost. In ravno to nas danes postavlja v zelo neugoden gospodarski položaj v primerjavi z drugimi podobnimi delovnimi organizacijami. Namesto da bi imeli konkurenčno sposoben vozni park, namreč razpolagamo z vsemi mogočimi vozili; od različnih avtobusov in osebnih avtov, težkih in lahkih tovornjakov do raznih strojev težke mehanizacije.

Do nedavnega smo s tako sestavo osnovnih sredstev še lahko razmeroma dobro gospodarili; tudi zato, ker smo kot del sestavljene organizacije REK vendarle imeli nekakšno prednost pri zadovoljevanju potreb drugih njenih delov po storitvah, ki spadajo v program naše dejavnosti. S prehodom na ostrejšo uveljavljanje tržnih zakonitosti tudi v poslovanju energetskega dela REK pa je tudi za nas konkurenca postala vprašanje, ki je začelo vedno bolj terjati od nas večjo ekonomsko učinkovitost, več znanja, poslovnosti, iznajdljivosti in ustvarjalnosti pri delu. To zahtevo časa in razmer smo tudi upoštevali. Vendar kaj nam pomaga vsa naša prizadevnost pri delu ob drveči inflaciji, ki nam sproti pobere vse, kar bi lahko šteli za rezultat našega boljšega dela in poslovanja!

Ob vsem omenjenem je zdaj pred nami še vprašanje, kako se nanovo organizirati, v skladu z zakonom o podjetjih in hkrati kar najbolj skladno z dosedanjim razvojem in razvojnimi možnostmi naše delovne organizacije. Mislim, da bomo pri odločanju o tem vprašanju morali upoštevati vse, česar sem se prej dotaknil, da ne bomo delili žalostne usode s tistimi, ki so nedorasli za samostojno podjetništvo ustanovili takšno podjetje.

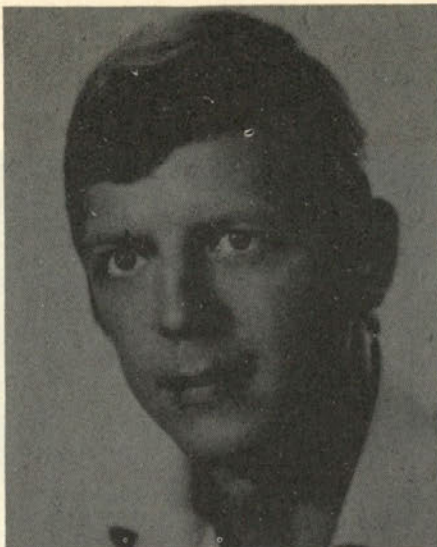
Bojim se, da nimamo več časa za iskanje optimuma za našo novo organiziranost, in upam, da bomo tako ali drugače s svojo dejavnostjo še naprej prisotni v energetiki.

Vsem občanom v naši dolini želim, da bi v letu 1990 kar najmanj boleče prebrodili vse težave in v krogu svojih najdražjih prijetno praznovali novo leto!

Bojan Hribar, predsednik delavskega sveta Sipaka:

Vsako leto ob svojem izteku odnaša s sabo tudi uspehe in neuspehe, ki smo jih ljudje med letom imeli pri delu. Kljub temu pa smo delavci Sipaka na delo v svoji delovni organizaciji v letu, ki je za nami, lahko ponosni, saj smo pri njem imeli več uspehov kot neuspehov. To kažejo zlasti uspešno izpolnjevanje letnega proizvodnega programa naše delovne organizacije, povečana produktivnost našega dela, rast naših osebnih dohodkov v primerjavi z rastjo inflacije, izgradnja dodatne proizvodne hale v rekordnem roku, uspehi pri projektiranju, razvoju in prodaji novih strojev za pakiranje, opravljena reorganizacija naše delovne organizacije po zakonu o podjetjih, zvečana navezanost članov našega delovnega kolektiva na svojo delovno organizacijo oziroma podjetje.

Seveda pa smo med letom imeli tudi probleme; velike posebno z likvidnostjo.

VIII MALOVŠEK: "Nimamo več časa za iskanje optimuma za našo novo organiziranost."

Bojan HRIBAR: "Vsako leto ob svojem izteku odnaša s sabo tudi uspehe in neuspehe..."

Jože OŠTIR: "Osnovno nalogo naše delovne skupnosti zelo dobro opravljamo."

Vsem delavcem v našem podjetju in našim poslovnim partnerjem želim vsestransko srečno in uspešno novo leto 1990!

Jože Oštir, predsednik delavskega sveta Zavarovanja:

Delavski svet naše delovne skupnosti se je sestajal redno in bil vedno sklepčen. Na njegovih sejah smo obravnavali tekočo poslovno in delovno problematiko naše delovne skupnosti in socialne probleme delavcev v njej.

Osnovna naloga naše delovne skupnosti je varovanje družbenega premoženja v REK in to nalogo po mnenju občinskega štaba Velenje za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito zelo dobro opravljamo. Zato nam je bilo zaupano tudi varovanje družbenega premoženja v okviru velenjske pošte, ob večjih javnih prireditvah v Šaleški dolini in sploh ob praznikih pa prevzemamo varovanje premoženja in ljudi še drugje.

Pogoji za delo varnostnikov naše delovne skupnosti so se v primerjavi s pogoji nekoč izboljšali, seveda pa že zaradi narave dela varnostnikov - tudi terensko delo marsikaterega ob vsakem vremenu, ponoči, ob dela prostih dnevih, domala vsi pa imamo veliko opraviti z ljudmi - povsem idealni nikoli ne bodo.

Tudi letos pa nam ni uspelo uveljaviti večletne zahteve nas varnostnikov, da bi imeli nadurno delo plačano. To pa zato ne, ker po družbeno-ekonomskem in samoupravnem statusu spadamo v skupne službe kombinata, kjer se nadurno delo načeloma ne plačuje. Posledica tega pa so težave pri organizaciji našega dela, saj nekateri varnostniki pri nas opravijo v letu dni tudi po več sto nadur, in ker namesto plačila dobijo zanje dela proste dni, so tudi po cel mesec odsotni od dela, kadrovske rezerve za to pa nimamo.

Morda bomo ta naš problem le rešili v letu 1990, ko naj bi po reorganizaciji kombinata menda spadali v RLV. Sicer pa o projektu nove organiziranosti zdajšnjih delov kombinata delavci delovne skupnosti Zavarovanje ne vemo dosti.

Vsem v našem kombinatu in njihovim svojcem želim v novem letu 1990 veliko delovnih uspehov in osebne sreče!

Peter Šaherl, predsednik delavskega sveta Tiskarne REK:

Ob koncu leta je v navadi, da naredimo letno analizo in ugotovimo, kako smo celo leto poslovali.

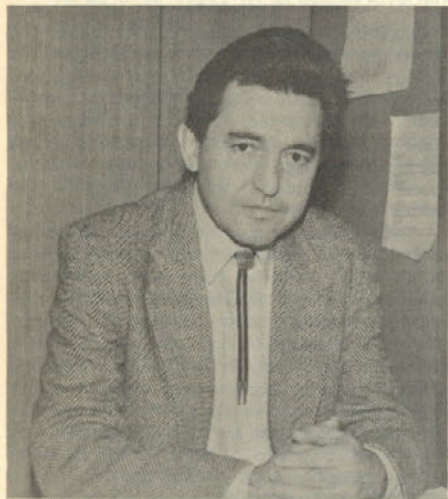
Našemu delovnemu kolektivu v letu 1989 ni bilo lahko ne, kar se tiče pridobivanja dela, ne pri nabavi repromateriala in ne pri razvoju. Kajti naša dejavnost je storitvena in za dejavnosti te vrste vemo, da so zelo zastopane v naši republici. Torej imamo tako vedno veliko konkurenco, še posebno veliko pa smo imeli letos v obdobju od maja do julija, ko smo zaradi nje dosegali v

povprečju le 50 % načrtovanega celotnega prihodka. Vendar mislim, da nam ta izpad prihodka ne bo zameglil ciljev, ki smo si jih postavili ob začetku tega leta. Je pa ta izpad dobro pokazal slabost v naši organiziranosti trženja; smo pač naredili premalo, da bi pridobili več naročnikov storitev pri nas.

Pri našem razvoju pa smo s svojimi lastnimi sredstvi posodobili oddelek priprave tiskovne forme, in to z nabavo stroja za razvijanje ofsetnih tiskalnih plošč in enote za osvetljevanje teh plošč. Poleg tega smo za našo tiskarniško strojnico nabavili sodoben tiskarski stroj ROLAND za dvobarvni tisk; ta stroj nam omogoča realizacijo veliko večjega števila odtisov na uro in zelo kvaliteten tisk.

Našo poslovno politiko bomo v bodoče usmerjali v pridobivanje novih naročnikov storitev pri nas, večanje kvalitete naših izdelkov, spoštovanje dogovorjenih rokov za dobavo naših izdelkov in sploh v krepitev naše konkurenčne sposobnosti.

Tako bomo lahko tudi boljše izkoriščali vse naše poslovne kapacitete.

Peter ŠAHERL: "Naša delovna organizacija reorganizirana v novo družbeno podjetje ne bo več v sklopu REK."

Tudi aktualna obveznost naše delovne organizacije pa je, da se mora v skladu z novo zakonodajo reorganizirati v družbeno podjetje. Vendar pa novo družbeno podjetje ne bo več v sklopu REK, temveč samostojno družbeno podjetje.

Mislimo, da nam bo takšna organiziranost omogočala, da se bomo bolj držali načrtanih smeri razvoja in tako boljše dosegali cilje našega podjetja.

Vsem zaposlenim v REK želim SREČNO NOVO LETO ter obilo uspehov pri njihovem nadaljnjem delu!

VABILO

Iniciativni odbor za ustanovitev velenjskega društva za boj proti raku vabi interesente na predavanje dr. Kocjana Onkologija leta 2000 in hkrati na ustanovni občni zbor velenjskega društva za boj proti raku, ki bo v četrtek, 11. januarja 1990, ob 17. uri v sejni dvorani Zdravstvenega centra Velenje.

Srečanje pred novim letom ...

V soboto popoldne, 16. decembra, je bilo v gostišču Marička v Titovem Velenju - nekaterim je mogoče bolj poznano pod imenom Pri Korošču - zelo živahno. Za krepko obloženimi mizami je namreč ta čas v njem v vedrem razpoloženju - tudi plesali so zvečer - potekalo srečanje letos upokojenih delavcev temeljnih organizacij našega rudnika Jama Škale in Izobraževanje s predstavniki teh dveh TOZD in celega rudnika.

Takšna srečanja pred novim letom prirejata ta dela našega rudnika že nekaj let, nanje pa pridejo upokojeni delavci običajno s svojimi življenjskimi sopotniki in tako je bilo tudi tokrat.

Organizator teh srečanj sta sindikalni organizaciji Jame Škale in Izobraževanja, njihov program pa je tudi kar slovesen v delu, v katerem pride na vrsto obdaritev zbranih upokojenec s spominskimi darili; letos so to bile umetniške slike, dela akademskega sli-

karja Lojzeta Zavolovška.

Pa tudi kakšni pevci popestrijo ta srečanja; letošnjega so člani velenjskega moškega pevskega zbora Kajuh.

Torej so to res enkratne prireditve; tudi zato, ker se v pomenkih na njih odpreta duša in srce zbranih upokojenih delavcev rudarskega stanu...

Dva sta se na tem srečanju letos zapletla tudi v kar resen pogovor za naše glasilo. Kaj pa sta povedala?

Jože Vrčkovnik,
upokojen rudar Jame Škale:

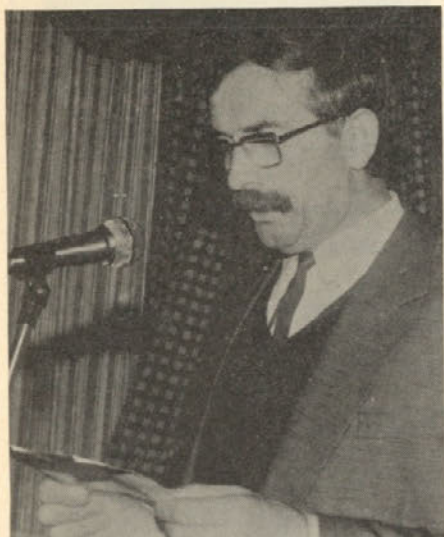
"V RLV sem začel delati kot nekvalificiran delavec pri odkopu premoga 1960. leta, že leta 1961 pa sem si pridobil polkvalifikacijo in tri leta kasneje še kvalifikacijo.

Srečanje so popestrili pevci Kajuha.

Jože VRČKOVNIK: "Dela v jami sem imel že čez in čez dovolj."

Ivan Jelen iz Jame Škale pri pozdravnem nagovoru povablencev v začetku srečanja

Rafko JELEN: "Zelo si želim tudi, da bi se v Jugoslaviji končno nehali kregati in začeli vsi delati."

Vsa leta sem delal na čelih; od 1965. leta in vse do upokojitve kot prvopisani kopač.

Najbolj naporno je bilo zame delo v jami prvo leto, ko se mi je pogosto zdelo še rudarska svetilka pretežka. Prej sem bil namreč dve leti zaposlen pri veliko lažjem delu v nekdanjem Lesno industrijskem kombinatu Šoštanj, od koder so me na delo v RLV pritegnili samo osebni dohodki, kajti tudi po prvem mesecu dela v jami bi zaradi naporega dela svojo 'rudarsko kariero' takoj sklenil, če ne bi dobil kar dvakrat večjega osebnega dohodka, kot sem ga imel kot delavec v lesarstvu. A potem sem se na delo v rudniku kar navadil. Osemnajst let sem delal na klasičnih čelih in nato bil - na srečo - prestavljen na sodobno opremljeno čelo. To je bila zame res velika sreča, saj drugače bi odšel v pokoj kot invalid, tako pa mi je moderna jamska mehanizacija pomagala, da sem zdrav dočakal upokojitev.

Na bolniškem dopustu sem bil v vseh letih svojega dela le nekajkrat zaradi manjših nezgod pri delu in enkrat zaradi prehlada, ki pa sem ga tudi staknil pri delu v jami.

Priznam, da sem rade volje odšel v penzijo, saj sem se dela v jami toliko 'naužil', da sem ga imel že čez in čez dovolj.

Kot upokojenec se zelo dobro počutim. Popolnoma nič mi ni dolgčas; tudi zdaj imam dovolj dela - v hiši, na vrtu, v sadovnjaku. Poleg tega pa dopoldne še kaj skuham za družino, saj žena je še zaposlena, otroci - tri nčerke - pa hodijo še v šolo. Tudi kurjenje peči za ogrevanje hiše je prepuščeno meni. Pa še dva prašiča redim.

S pokojnino sem zadovoljen. Upam le, da mi je kakšni posebni ukrepi ne bodo preveč zmanjšali.

Z zanimanjem poslušam po radiu in televiziji novice o politiki in gospodarstvu v Jugoslaviji, vendar se mi vse skupaj včasih zazdi že tako smešno, da pomislim, ali ne bi bilo najboljše, če bi postala Slovenija samostojna država."

Rafko JELEN, upokojen skupinovodja jamskih strojnih priprav v TOZD Izobraževanje:

"Upokojen sem od 17. marca letos in kar precej čuden občutek sem imel, ko sem se po sedemindvajsetih letih dela v rudniku odpravil v pokoj.

Čeprav so me med rudarje privabili predvsem dobri osebni dohodki, sem delo v rudniku kmalu vzel ljubil. Zaposlil sem se kot NK delavec pri jamskih strojnih pripravah v predelu rudnika, v katerem je imel jamo rudniški delbivšega RŠC Velenje, ki se je kasneje združil v novo organizirano temeljno organizacijo RLV Izobraževanje.

Ob delu sem si pridobil najprej polkvalifikacijo, kasneje pa še kvalifikacijo, vseskozi pa sem ostal zaposlen pri jamskih strojnih pripravah in odšel v pokoj kot skupinovodja pri njih.

Živim v Šentilju pri Titovem Velenju, z ženo in dvema sinoma. Že pred leti smo si zgradili svojo hišo. Žena je zaposlena v šoštanjski tovarni usnja in tudi oba sinova sta že pri svojem kruhu.

Prav lepo živimo, se razumemo in smo skoraj pri vsakem delu, zabavi in rekreaciji skupaj. Malo kolesarimo, smučamo, gremo včasih v planine, malo letovat k morju. S starejšim sinom - devet-

najst let je star - sva pred dvema letoma sodelovala pri vseh kolesarskih maratonih v Sloveniji in tako prekolesarila kar 4 000 kilometrov.

Pritoževati se res nimam za kaj; le zdravje mi včasih malo nagaja.

S pokojnino pa je takole!

Ko sem dobil odločbo o pokojnini, sem bil zadovoljen, saj je bila v začetku moja pokojnina skoraj tolikšna kot povprečni osebni dohodek rudarja, sedaj pa osebnih dohodkov rudarjev niti zdaleč ne dohaja. Na srečo sem navajen živeti skromno, upam pa, da bo v letu 1990 boljše. Za prihodnje leto pa imam še nekaj drugih želja. Zelo si, recimo, želim tudi, da bi se v Jugoslaviji končno nehali kregati in začeli vsi delati. Tudi malo več pameti želim tistim v Srbiji, ki netižno spore med našimi republikami.

Če se v Jugoslaviji ne bomo mogli dogovoriti za dobro skupno delo in življenje, se bomo morali pač raziti.

Vsem bivšim sodelavcem v temeljni organizaciji Izobraževanje in sploh vsem delavcem RLV želim za leto 1990 varno rudarjenje."

Draga Lipuš

7. redna seja delavskega sveta našega kombinata

Za včeraj, 26. decembra, ob 12. uri in v sejni sobi upravne zgradbe kombinata (Rudarske 6 v Titovem Velenju) je bila sklicana zadnja letošnja, sicer pa 7. redna seja delavskega sveta kombinata v sedanji sestavi.

Na njej naj bi delavski svet sprejel:

1. informacijo o poteku usklajevanja organiziranosti kombinata z zakonom o podjetjih ter predlaganimi in dogovorjenimi usmeritvami,
2. predlog sklepov o začasnem financiranju delovnih skupnosti kombinata Skupne službe in Zavarovanje,
3. rebalans letošnjega načrta združevanja sredstev v kombinatu za rekreacijo,
4. poročilo o realizaciji vsebinskega in finančnega programa praznovanja 3. julija '89.

Poleg tega je bila predvidena še točka "razno".

Več o tej seji pa prihodnjič!

Uredništvo

MODRE O ŽIVLJENJU...

Življenje je trgovina, ki nikoli nima dobička, ki bi ne bil povrnjen z izgubo.

A. Graf

Za vse v življenju je treba plačati; čim pozneje, tem večje so obresti.

John Steinbeck

Da bi v življenju bili uspešni, se moramo delati neumne, a biti modri.

Montesquieu

PORTRETI

Rajmund KUMER, poslovodja mehaniziranega odkopa MHW 75 Z v jami Škale

Od takrat, ko se je Rajmund Kumer kot rudarski tehnik zaposlil v šolski jami bivšega RŠC Velenje, je minilo že osemnajst let. V teh letih je v našem rudniku opravljal nadzorniška dela, bil potem nekaj let obratni tehnik in nato opravljal še naloge pri operativni, praktični pripravi dela za jamo, zadnjih pet let pa je poslovodja mehaniziranega odkopa MHW 75 Z v jami Škale. Že šestnajsto leto je tudi član jamske reševalne čete RLV.

Nič ni imel proti temu, da nam pove kaj o svojem delu in življenju, vendar pa je že vnaprej povedal, da kaj posebnega ne bomo izvedeli, kajti v njegovem življenju, kot je dejal, posebnosti doslej še ni bilo.

"Pa tudi bolj redkobeseden človek sem. Zame je pomembno predvsem delo; pogovarjati na dolgo in široko se res nisem navajen," je še pridal.

Res se potem ni preveč izneveril tem svojim besedam. O svojem delu nam je povedal tole!

"Po treh letih pripravništva v rudniškem delu bivšega RŠC Velenje sem leta 1974 opravil strokovni izpit za jamskega nadzornika rudarske stroke in postal izmenski nadzornik v jami Škale. To delo sem opravljal do leta 1977, ko sem postal obratni tehnik. Leta 1980 pa sem bil zaradi delovnih potreb prestavljen k rudarski pripravi v proizvodno področje skupnih služb RLV, kjer sem potem pet let delal pri operativni pripravi dela za jamo Škale. V tem času sem opravil izpit za tehničnega vodjo rudniških obratov oziroma služb in samostojnega projektanta rudarskih del, leta 1985 pa sem prevzel dela in naloge poslovodje odkopa MHW 75 Z v jami Škale.

Kot poslovodja odkopa vsak dan - razen ob četrtkih, ker so četrtki rezervirani za razna administrativna in poslovodska dela zunaj jame - obiščem odkop in jamske proge pri njem, pregledam, kako poteka na odkopu delo, in pripravim načrt dela za prihodnje delovne izmene na njem.

Na področju odkopa, za katerega sem odgovoren, je zaposlenih okrog 120 delavcev. Letos na tem odkopu nimamo posebnih težav, zato dosegamo dobre odkopne rezultate. V prejšnjih letih pa so nam pri odkopavanju povzročali težave jamski pritiski, verjetno pa tudi vrsta jamskega podporja na tem našem odkopu ni bila najbolj primerna. Odkar imamo namesto starejšega tipa novejši tip podporja hemscheidt, namreč veliko lažje in boljše delamo."

Lani je Rajmund praznoval petnajstletnico svojega članstva v jamski reševalni četi našega rudnika in doslej sodeloval pri mnogih reševalnih akcijah v RLV, posebej pa se mu je vtisnilo v spomin reševanje, v katerem je preстал svoj ognjeni krst; to reševanje je tako-le opisal:

"V začetku leta 1975 se je v etaži na koti 270 v jami Škale - imenovali smo jo 'polica' - vnel požar. In reševalne opreme s področja, ki ga je požar zajel, je trajalo cel teden; pa zelo zahtevno reševanje, ker odkop premoga v nekaterih predelih tega področja ni bil ustavljen. Da bi omogočili čimbolj normalno odkopavanje premoga, smo namreč moralni narediti protipožarno zadelko.

Čeprav so bile nekatere reševalne akcije, v katerih sem sodeloval, še bolj zahtevne in nevarne, sem si to res posebej zapomnil, kajti to je bilo moje prvo srečanje s pravim požarom v jami.

Sicer pa je članstvo v jamski reševalni četi tudi moja delovna obveznost. Pomeni pa mi posebno zadovoljstvo, saj dokazuje moje usposobljenost za sodelovanje pri reševanju sodelavcev v nesreči.

Mislím, da sem telesno dobro pripravljen za reševanje, za to pa se lahko zahvalim tudi dobro organiziranim reševalnim vajam in sploh primernemu načinu usposabljanja članov reševalne čete našega rudnika za reševanje.

Lani smo imeli v RLV tudi enotedenska dežurstva reševalcev in pri njih so sodelovali tudi reševalci iz drugih rudnikov v Sloveniji. Vendar sedaj so ta dežurstva zaradi premajhnega interesa reševal-

Rajko KUMER: "Članstvo v jamski reševalni četi je tudi moja delovna obveznost."

cev v zasavskih rudnikih zanje začasno odpravljena.

Teh lanských dežurstev sem se udeležil v septembru in rade volje, ker sem se zavedal, da bi tako ob nesreči v kakšnem našem rudniku takoj bili pripravljeni za odhod na reševanje.

Prve tri dni dežurstva smo delali pri sanacijskih delih v jami, v nadaljnjih dneh pa smo preverjali svoje počutje in zdržljivost v dimni komori in poslušali predavanja o prvi pomoči ponesrečencem, o jamskih požarih in o reševalni opremi. Sploh mi je dežurstvo zelo hitro minilo.

Na teh skupnih dežurstvih smo se bolj spoznali tudi z reševalci iz drugih rudnikov in z njimi izmenjali vseh vrst izkušnje.

Sedaj se člani jamske reševalne čete RLV spet usposabljamó po starem načinu - enkrat na mesec na reševalnih vajah, dežurni pa smo zopet na svojih domeh.

Reševalno opremo imamo v RLV dobro; pravzaprav boljše od drugih rudnikov v Sloveniji, kar se vidi tudi na naših skupnih reševalnih vajah, ki jih imamo enkrat na leto."

Za sklep pogovora je Rajmund povedal še, da je zadovoljen s svojim življenjem sploh. "Žena je učiteljica," je dejal,

V spomin Ernestu Krumpu

Letos sredi oktobra se je v 80. letu starosti iztekla življenjska pot poznanelega Velenčana Ernesta Krumpa.

V Velenje se je priselil leta 1946 in takoj začel sodelovati pri izgradnji našega mesta.

Bil je med prvimi, ki so pomagali udarniško regulirati reko Pako, urediti mestni park in izgraditi otroško igrišče, stadion, kotalkališče in še druge športne prostore in objekte.

Šport je bil njegova velika ljubezen, med vsemi športnimi panogami pa mu je bil še zlasti pri srcu nogomet.

Z imenom Ernesta Krumpa je povezan tudi nastanek nogometnega kluba Rudar-Velenje, saj je kmalu po svojem prihodu v Velenje zbral okrog sebe ljubitelje nogometa in ustanovil nogometni klub.

Med prvimi člani Rudarja so bili poleg Ernesta Krumpa še Zvone in Branko Steinberger, Ivan Antal, Milan Venturini, Karel Vajthauer, Milan in Karel Hladin, Milan Vrabčič, Ivan Štrigl, Jože Kranjc in Mirko Antlejš.

Ernest Krump je bil pri Rudarju golman, kasneje pa trener.

Nogometnemu klubu je znal urediti domala vse, kar je bilo treba - od prvega nogometnega igrišča pod nekdanjim Glinškoviim klancem do nabave dresov, žog in druge športne opreme.

Ernest Krump je bil vse od leta 1946 zaposlen v našem rudniku. V njem je oral tudi ledino na samoupravnem področju, kajti bil je član prvega delavskega sveta RLV, kasneje pa aktiven v raznih drugih samoupravnih organih rudnika.

Tudi v svoji visoki starosti je pogosto prišel na velenjski stadion, se veselil slehernega uspeha nogometašev Rudarja in se žalostil ob njihovih porazih.

V spominu nam bo ostal kot pošten, dobrasrčen in izredno delaven in iznajdljiv človek; tudi pri razvoju nogometa in še drugih športnih panog v naši dolini.

Prilpil Lojze Ojsteršek

O BOLEČINI

Bolečina nikdar ni tako trdna, da je čas ne bi zmečhal, pa tudi zbrisal.

Caro Resnične bolečine prezirajo utehobesed.

A. Manzoni

"in sina imava, starega devet let. Tudi hišo sva si postavila, in sicer kar v bližini doma ženinih staršev v Paki pri Titovem Velenju. V prostem času tako tudi imam kaj delati. Kadar ne delam kaj okrog svojega doma, pomagam tustu pri delu na kmetiji ali pa moji mami, ki je ostala sama na manjši kmetiji na Tolstem vrhu pri Mislinji. Res, delo mi doslej še nikoli ni presedalo; v njem sem vedno našel precej zadovoljstva."

Draga Lipuš

Truda KASESNIK, vodja strojepisnice v ESO

Rudar: Na svečani seji delavskega sveta ESO 27. novembra ste poleg še štirih delavcev ESO prejeli spominsko nagrado in priznanje "uspešen delavec ESO".

Ste se razveselili te nagrade in priznanja?

Kasesnik: Seveda, obojega, saj so mi sodelavci tako pokazali, da so opazili moja prizadevanja za dobro delo in da moje delo cenijo.

Sicer pa to ni prvo priznanje, ki sem ga dobila, odkar delam v ESO; leta 1983 sem prejela državno odlikovanje, predsedstva SFRJ.

Rudar: V ESO ste se zaposlili leta 1976, prej pa ste krajši čas delali v Gorenju.

Ste torej z delom v strojepisnici ESO zadovoljni, ker pri njem vztrajate že trinajsto leto?

Kasesnik: Preden sem okusila zelo naporno delo za tekočim trakom v Gorenju, sem leto in pol delala v gostinstvu. Za to sem se tudi izšolala, a me poklic in delo v gostinstvu nikoli nista privlačila. Za ta poklic sem se odločila bolj ali manj na zahtevo staršev.

Ko sem rodila prvega otroka, sem bila potlej dobri dve leti doma, ker si drugače nisem mogla urediti varstva zanj, nato pa sem dobila zaposlitev v strojepisnici ESO, in to za določen čas, a potem sem kar ostala pri tem delu.

Delo v strojepisnici imam rada, sicer pri njem ne bi vztrajala tako dolgo. Seveda pa je moje zadovoljstvo z njim nasploh bolj odvisno od tistih, ki mi delo prinašajo. V strojepisnici se namreč vedno mudi, vsak bi rad imel besedilo natisnjeno tako, ko nam ga odda, pa čeprav vsako delo terja svoj čas; da ne govorim o tem, kakšna besedila dobivamo v tipkanje; včasih so tako napisana, da jih niti njihov pisec ne zna več ponovno prebrati, velikokrat pa so tudi hudo skregana s slovenščino. Zato strojepiske večkrat porabimo več časa za to, da besedilo razvozlamo in jezikovno uredimo, kot pa za njegovo tipkanje.

Delo strojepiske marsikdo ocenjuje kot zgolj sedenje za pisalnim strojem. A je fizično in psihično naporno (izredno naporno, kar potrjujejo sistematične meritve psihofizičnih obremenitev pri tem delu, ki so jih opravljali strokovnjaki medicine dela - op. ur.), zato le malo strojepisk zmore opravljati delo v svojem poklicu vseh 35 let delovne dobe.

Moje delo, vodenje strojepisnice, se od dela drugih treh strojepisk mojih sodelavk razlikuje po tem, da sprejemam

vsa besedila in jih razdeljujem za tipkanje med delavke, poleg tega pa še sama tipkam.

Rudar: V ESO je bilo leto, ki se izteka, precej pestro. Po julijski stavki in delovanju stavkovnega odbora se sedaj pripravljate na novo organiziranost ESO.

Kako ste spremljali vse te spremembe in s kakšnimi občutki se poslavljate od starega leta?

Kasesnik: V prvi polovici leta, ki mineva, sem se udeležila nekaj sestankov, na katerih smo se delavci ESO seznanili z novimi razvojnimi programi ESO, in zdelo se mi je, da nam bo le šlo bolje in da nam dela ne bo zmanjkalo. Vendar do sedaj se še nič ni spremenilo na bolje.

V pogovorih z delavci, ki delajo v proizvodnji, slišim, da imajo malo dela. Poleg tega se nekateri bojijo, da bodo v novi organiziranosti postali

Truda KASESNIK: "Strojepiske večkrat porabimo več časa za to, da besedilo razvozlamo in jezikovno uredimo, kot pa za njegovo tipkanje."

odvečni. Najbolj se tega bojijo starejši delavci, in to upravičeno, saj bi si nekaj let pred upokojitvijo težko našli novo zaposlitev.

Ko že govorim o razmerah in dogajanjih v ESO ob koncu leta, naj povem še, da so se v zadnjih letih nasploh precej spremenili odnosi med delavci, odnosi delavcev do dela in delovnega okolja.

Mislím, da bi delavci morali čutili več spoštovanja do vodstvenih delavcev; vsaj toliko, kot smo ga mi, starejši delavci, ko smo se zaposlili.

Včasih smo vodstvo podjetja spoštovali, čutili večjo pripadnost delovnemu kolektivu, ni nam bilo vseeno, kako delamo in poslušamo, kakšen je naš ugled pri kupcih naših izdelkov in storitev.

Tudi v spremembah teh odnosov je morda kakšen vzrok za sedanje gospodarske težave ESO in nasploh, v celi državi.

Na pragu novega leta si želim, da bi bil mir, da bi se v naši državi nehali prerekati in si nagajati, da bi se bolj

spoštovali med sabo in tako lahko v miru opravljali svoje delo.

Imamo velike gospodarske težave in zato moramo njihovu odpravljanju posvetiti veliko pozornosti, prizadevanosti in razumnega dela, politične zdrahe, ki so nam le v napoto in škodo, pa utišati.

Rudar: V ESO ste vsa leta dejavni v sindikalni organizaciji in v delavskem svetu. S sodelavci se vključujete tudi v družabno in športno življenje kolektiva ESO.

Je tudi vaš prosti čas zapolnjen z različnimi dejavnostmi?

Kasesnik: Skoraj nikoli mi ni dolgčas. Poleg dela, ki mi ga nalaga hiša, ki sva jo s Hermanom, možem, izgradila za družino v Šaleku, počnem še mnogo drugega. Sem, recimo, pravi knjižni molj, rešujem križanke, rada planinarim in nabiram gobe.

V prejšnjih letih sta mi prosti čas v glavnem zapolnjevala delo in skrb z otrokoma, sinom in hčerko.

Sin je sedaj vojak v Sarajevu, hči pa se bo ta mesec omožila.

Zdi se mi, da sta otroka zrasla čez noč; da je čas njunega otroštva kar švignil mimo.

Spominjam se svojega otroštva, ki ni bilo lahko. Do mojega osmega leta starosti smo namreč živeli v Vitanju, potem pa smo se preselili v Velenje. In oče je garal v velenjskem rudniku, mati in stara mati pa sta kot dninarki pomagali preživljati družino; v njej je kot otrok poleg mene bil še brat France.

Hkrati pa se še živo spominjam, kako smo vsi doma pogosto sedeli za mizo in se pogovarjali in nasploh živeli v čvrsti družinski skupnosti.

Sama si takega načina družinskega življenja, ki mi je že kot otroku veliko pomenil, žal, nisem mogla urediti. Vedno smo bili in smo še pre malo skupaj, razpetost med delom doma in delom v službi mi otežuje družinsko življenje. Pa hišo smo gradili. Sploh je hitrejši, sodobnejši način življenja razdiralen za družine.

O vsem tem razmišljam tudi sedaj, ko razpravljamo o uvedbi evropskega delovnega časa. Družine bodo na ta način skoraj ves dan razdrobljene. Otroci bodo še bolj, kot se sedaj, sami in hočeš nočeš pahnjeni na cesto. Zato sem nad evropskim delovnim časom vse prej kot navdušena.

Diana Janežič

Iztok KIKEC, strojni tehnik, delavec Sipaka

Iztok Kikec se je v delovni organizaciji Sipak zaposlil pred dobrimi štirimi leti. Po izobrazbi je strojni tehnik, v Sipaku pa se ukvarja s projektiranjem opreme za pakiranje. Že približno eno leto je v Sipaku tudi predsednik sindikata. Star je petindvajset let in po rodu je Velenjčan.

Približno toliko sem o Iztoku vedela, preden sva se sestala, da bi mi kaj več povedal za naše glasilo o sebi in svojem delu. In mi je res povedal, kajti že po prvih njegovih besedah se je pokazalo, da spada med ljudi, s katerimi se ni težko pogovarjati, in ljudi, ki niti malo niso črnogledi.

Z odprtja razstave malih plastik, del Jiržija Bezlaja

12. decembra, prav na dan 101. obletnice rojstva kiparja Ivana Napotnika, katerega ime nosi naš občinski kulturni center, je bila v avli upravne zgradbe našega kombinata (Rudarske 6 v Titovem Velenju) odprta razstava kamnitih skulptur, del akademskega kiparja Jiržija Bezlaja.

Odprtje je opravil predsednik poslovnega odbora našega rudnika Franc Avberšek in pri tem dejal, da je sodelovanje našega rudnika z Jiržijem Bezlajem celo zadnje leto dni že obrodilo sadove in da je eden od njih kamnita skulptura, ki jo je naredil in je postavljena pred restavracijo Jezero, zadnji pa ta razstava njegovega kiparskega ciklusa kamnitih fosilov.

Jirži Bezlaj je bil zraven pri odpiranju te razstave svojih del (s tega srečanja z njim je tudi gornja njegova slika) in ob tej priložnosti smo od njega zvedeli, da je diplomu iz kiparstva opravil leta 1974 na ljubljanski akademiji za likovno umetnost in da že od leta 1973 svoja dela veliko samostojno razstavlja po galerijah v Sloveniji in v Zagrebu, skupaj z drugimi pa da je sodeloval pri predstavitev novejših slovenske likovne umetnosti doma in v tujini.

In od leta 1974 naprej - smo še izvedeli od njega - je pedagog in profesor umetnostne vzgoje.

Ta razstava njegovih del pri nas bo odprta do 8. januarja 1990.

D. J.

O UMETNOSTI

Velike umetnine rastejo samo iz velike radosti ali iz velike bolečine.

Nadaljevanje s prejšnje strani

Resnično, vse kar mi je povedal, mi je povedal rade volje in dobročudno, najprej pa tole:

"Čeprav v sedanjih časih ni veliko vzrokov za dobro voljo, niti malo ne obupujem. Moja generacija posebno dobrih časov sicer še ni doživela, razen v otroštvu, ko se blaginje še niti zavedali nismo, vendar mislim, da bodo tudi za nas še prišli boljši časi. Na dobri poti smo, da se rešimo iz krize.

Politika vsekakor mora izgubiti odločilno besedo v gospodarstvu in to se je že začelo dogajati."

Na te svoje misli je potem takole navezal pripoved o svojem delu v Sipaku in življenju sploh:

"V Sipaku pri delavcu cenimo predvsem dobro delo in si prizadevamo, da bi bili zadovoljni vsi delavci. Dela imamo dovolj, volje za delo pa nam tudi ne manjka.

11. decembra smo se na referendumu odločili, da naša delovna organizacija postane družbeno podjetje. In kolikor vem, se je za našo novo organiziranost odločilo kar 80 odstotkov delavcev, kar dokazuje, da se ne bojimo samostojnosti. Nekateri delavci so se res ustrašili, češ kako bomo pa sedaj, ko nismo več združeni v REK, urejevali letovanja, malice... Pa so se hitro potolažili, ko so izvedeli, da je vse to mogoče urediti s pogodbami.

Naš proizvodni program je za tržišče zanimiv, zato nimamo vzrokov za zaskrbljenost. Tudi od razglasitve grožnje, da bodo gospodarske organizacije v Srbiji prenehale sodelovati z gospodarskimi organizacijami v naši republici, se število naročil za naše podjetje ni prav nič zmanjšalo. Če se bo zaradi te grožnje število naročil za naše podjetje iz Jugoslavije kaj spremenilo, bomo pa še povečali naš izvoz, saj na tujih tržiščih opremo za pakiranje, ki jo izdelujemo, že dlje časa uspešno prodajamo.

Odkar imamo novo dodatno proizvodno halo, tudi nismo več prostorsko utesjeni in zato naročeno opremo veliko lažje izdelamo v predvidenem času kot prej, ko smo morali nekatera proizvodna dela opravljati kar na dvorišču.

Sedanji čas je sploh ugoden za poslovanje majhnih podjetij, kakršno je naše. Naša prednost je tudi, da je naš delovni kolektiv mlad, saj je povprečna starost delavcev v njem manj kot 30 let.

Še pred kakšnim letom smo imeli težave s pridobivanjem novih mladih tehničnih strokovnjakov, sedaj pa teh težav nimamo več.

Tudi kakšnega posebnega nezadovoljstva delavcev pri nas ne pomnim, manjša nesoglasja pa vselej sproti rešimo.

Sedaj se povsod veliko govori o prenovi sindikata in pri tem tudi, da naj bi v podjetjih sindikat ščitil interese delavcev pred samovoljo direktorjev. A kar se razmer v Sipaku tiče, se sindikatu za to nalogo ni treba pripravljati, kajti v našem delovnem kolektivu se nikomur, ki je bil vesten pri delu, ni še nič hudega zgodilo.

V naši sindikalni organizaciji bomo upoštevali navodila pristojnih sindikalnih organov. Če bo potrebno, bo tudi pri nas delo predsednika sindikata

Iztok KIKEC: "Težav s pridobivanjem novih mladih tehničnih strokovnjakov sedaj nimamo več."

postalo poklicno. To možnost osebno dopuščam, ker vem, da večkrat težko dobro opravim naloge predsednika sindikata, kajti poleg rednih delovnih obveznosti imam že okoli leto dni tudi to funkcijo.

V Sipaku se kolektivno trudimo, da bi bili vsi zadovoljni. In pravimo, da smo zadovoljni. Res smo imeli letos poleti malo slabše osebne dohodke, a vsi vemo, da poletni meseci prodaji naših izdelkov niso najbolj naklonjeni. Sedaj pa so se tudi naši osebni dohodki že izboljšali.

Poskrbljeno je tudi, da lahko naši delavci pozimi in poleti letujejo po zmernih cenah. Imamo namreč tudi dva svoja apartmaja na Rogli, ki ju izkori-

Helena LADINIK: "V šali rada rečem, da smo organizatorji letovanja pri nas pohvaljeni že, če se o letovanjih v kombinatu nič ne govori."

stimo ne le za navadna letovanja delavcev iz našega kolektiva in njihove družine, temveč tudi za organizacijo zdravstvenega preventivnega oddiha za naše delavce.

Poleg teh dveh apartmajev pa imamo enega še v Ankaranu.

Za tedensko uporabo enega ali drugega apartmaja na Rogli in za dve tedenski vozovnici za smučarske vozne naprave na njej v zimski sezoni 1989/90 mora delavec Sipaka plačati samo 1 800 000 dinarjev. Mislim, da si cenejšega zimskega letovanja nihče ne more niti želeli.

Tako sem v grobem povedal, kako živimo in delamo delavci v Sipaku.

Zavedamo se, da smo odvisni od svojega dela in kvalitete naših izdelkov. In tudi zato se v Sipaku res dobro počutim, je dejal Iztok ob koncu pogovora. Sklenil pa ga je takole:

"Nasploh sem zadovoljen s svojim življenjem. Doslej sem dosegel še vse, kar sem si želel. Sedaj ob delu tudi študiram, na strojni fakulteti v Mariboru, in pri študiju nimam nobenih težav.

Živim pa še skupaj s starši, ker svojega stanovanja še nimam. A upam, da ga bom dobil, potem pa si bom ustvaril tudi družino.

Velenje je moj rojstni kraj, navajen sem živeti v njem, zato ga ne nameravam zapustiti."

Draga Lipuš

Helena LADINIK, referentka za letovanja v delovni skupnosti REK Družbeni standard

Helena je Mariborčanka, in čeprav živi v Velenju že od leta 1971, je v njenem govorjenju še vedno melodija mariborskega dialekta. Rekla je, da se tudi ni posebno trudila, da bi jo odpravila, ker ji je navsezadnje to tudi svojevrsten spomin na Maribor.

Maribor je težko zapustila, kar je tudi razumljivo: v njem se je rodila, odrasčala in odrasla končala srednjo administrativno šolo, vendar pa je potem dve leti zamažala kakšno delo v svojem poklicu. Zato pa je bila zanjo preseelitev v Velenje, kjer je imel njen bodoči mož Viktor zaposlitev v rudniku in možnost, da dobi družbeno najemno stanovanje, hkrati tudi lahka.

S preselitvijo v Velenje se je Heleni močno spremenilo življenje; zakaj, pa lahko razberete iz tehle njenih besed:

"V Velenju sva z Viktorjem začela živeti, ko je bila najina prva hči, Aleksandra, stara ravno mesec dni. In takrat sem v njem poznala le nekatere njegove prijatelje, razen Viktorja pa nikogar, s katerim bi lahko posedela ob kavi, poklepala o drobnih vsakdanjostih in mu tudi kaj zaupala.

In mesto je bilo v primerjavi z Mariborom tako majhno, prazno ..."

Prvo zaposlitev je Helena dobila leta 1972 v velenjski občinski upravi, in čeprav je bila zadovoljna, da jo je dobila, jo je zaradi razočaranja, ki jih je doživela v odnosih s sodelavkami, zamenjala ob prvi priliki. To je bilo leta 1974, ko je naš kombinat šele nastajal

ANDREJ NOVAK ...

BREZ ...

BESEDI!

in so v njem potrebovali še eno delavko v njegovi prepisovalnici, ki bi v času letnih dopustov prevzemala tudi delo pri organizaciji letovanj za delavce kombinata in njihove družinske člane.

"Izven rudniškega počitniškega doma v Fiesi takrat delavci organizacij, ki so se združile v REK, možnosti za letovanje skorajda niso imeli. In še za letovanje v tem domu, in za preživljanje dopusta ob morju sploh, smo jih morali skorajda siliti ali vsaj na veliko vabiti z obljubljanjem ugodnosti, kot so obročno odplačevanje participacije pri stroških letovanj, male cele penzionov, pester program za šport, rekreacijo in zabavo na letovanjih," je začela pripovedovati Helena o problematiki urejanja letovanj za delavce pri nas takrat, ko se je začela z njo ukvarjati, in nato nadaljevala:

"Z leti pa se je vse spremenilo. Dela z organizacijo letovanj je bilo vedno več in zato sem začela redno opravljati večinoma samo to delo. Interesentov za organizirano letovanje je namreč iz leta v leto bilo toliko več, da smo morali letoviščne zmogljivosti začeti najemati tudi prek turističnih agencij in poleg tega začeti kupovati še počitniške prikolicice.

Delavci so hoteli imeti tudi vedno bolj pester in bogat program organiziranih letovanj.

V naši službi smo se njihovem hotenju skušali čimbolj prilagoditi, a vsem okusom se vedno le ne da ustreči. Vedno so se našli ljudje, ki z ničimer niso bili zadovoljni, svoje nezadovoljstvo in slabo voljo po so prišli stresti nad nas, pa če smo bili krivi ali ne. Tako je še danes.

Še največkrat nas za prizadevnost pri urejanju letovanj pohvalijo ljudje, ki so zaposleni kje drugje, kjer ne pripravijo tako pestre ponudbe letovanj, kot jo pripravimo v REK. Zato v šali rada rečem, da smo organizatorji letovanj pri nas pohvaljeni že, če se v kombinatu o letovanjih nič ne govori."

Opravljati tolikokrat kritizirano in tako malokrat pohvaljeno delo je zoprno in človek se ga naveliča. Ali ne? Helena je odkrito dejala, da so bila razdobja, včasih kar nekaj poletij zapovrstjo, ko je razburjenost nekaterih zaradi kakšne stvari, povezane z letovanjem ali letovanji, preseгла že vse razumne meje in ne le okvir bontona.

"Kadar sem kaj takega doživela," je dejala, "bi najraje vse pustila in odšla."

A tudi to je prenesla in pri svojem delu vztrajala naprej.

V zadoščenju in tolažbo ji je bilo že to, da vendarle uredijo letovanje množici delavcev REK in njihovih družinskih članov, da je večina udeležencev letovanj, ki jih organizirajo, z njihovim delom zadovoljna, čeprav jim tega ne pride nobeden povedat.

Helena in (Titovo) Velenje danes!

Po skoraj devetnajstih letih življenja v Velenju se je Helena navadila živeti v njem. Prva leta jo je še zelo vleklo v Maribor; k staršem, sošolkam, prijateljem. Potem pa je našla prijatelje tudi v "mestu ob Paki".

V Maribor je prenehala pogosteje hoditi po rojstvu druge hčere, Tanje, ki ima sedaj devet let, kajti skrb za družino z dvema otrokoma ji je odvzela precej prostega časa.

In kaj si predvsem želi za novo leto? Da bi se hčerki še naprej dobro učili - pa zdravje pri hiši in mir povsod! /D./J/

Pet dijakov 3. letnika rudarske tehnične šole v sklopu CSS Titovo Velenje o ekologiji in varstvu okolja

Hvalnica kolnu

Prišla je jesen, ta, ta, ta tam.
Naročil smo koln, ta, ta, ta tam,
velenski koln, ta, ta, ta tam!
Prišel sem lopato, ta, ta, ta tam.
Blo ga je cel k'p, ta, ta, ta tam.
Delam ko črnc, ta, ta, ta tam.
Tak sem ko črnc, ta, ta, ta tam.
Potem je tišina, ta, ta, ta tam.
Spravu sem koln, ta, ta, ta tam.
Vsi so zadovolj'n, ta, ta, ta tam.
Jaz pa umiram.

Kmalu ne bo več generacije, ki je gradila naše mesto pod obronki Kožlja. Ta rod je praznoval svoje delovne uspehe z odpiranjem novih industrijskih in komunalnih objektov in rekordnimi odkopi lignita. Rudar je sploh bil sinonim za delovne zmage; bil je titan povojne revolucije. Država je potrebovala energijo za industrijo, za razvoj in Šaleška dolina jo je z RLV in TEŠ lahko dajala. Družba je priznavala in občudovala ta dva giganta vse do ... Prišlo je iznenada; ko bi človek najmanj pričakoval ... Narava je udarila nazaj z vso svojo močjo. Gozdovi so začeli umirati in gozdni delavci so postali le še grobarji svojih dreves. Vode so se zaradi vpliva pepela iz TEŠ spremenile v bazične mlakuže. In družba, ki je prej priznavala in slavila delovne zmage rudarjev, se je nenadoma obrnila proti njim. Skratka, ekologija je postala tisto, kar je začelo zajezevati proizvodnjo novih kilovatnih ur elektrike in odkop novih ton premoga v dolini. TEŠ in RLV sta tako postala dva izmed glavnih krivcev za onesnaževanje Šaleške doline in okolice; TEŠ tudi za onesnaževanje vse Slovenije.

Šoštanjске termoelektrarne vsekakor spadajo med hujše onesnaževalce okolja. V električno omrežje pa dajejo okrog 40 % vse Sloveniji potrebne elektrike.

Slovenija bo z vsakim novim letom potrebovala tudi vedno več električne energije. In TEŠ jo lahko da. A za kakšno ceno? Ekologi pravijo, da je cena elektrike iz termoelektrarn prevelika, previsoka. Tako so na eni strani tehtnice težnje gospodarstva za novimi kilovatnimi urami energije, na drugi strani pa ekologi, ki bi najraje TEŠ zaprli.

Kako to neskladje rešiti?

Možnosti je več. O zaprtju TEŠ je nesmiselno razpravljati, ker TEŠ daje preveliko energije republik, da bi jo lahko pogrešali. Možno pa je zmanjšanje proizvodnje TEŠ. Vendar bi se pri tem moralo celotno slovensko gospodarstvo spremeniti; ali vsaj večji porabniki električne energije (toplarne, jeklarne, papirnica Krško...)

Če bi vsi večji porabniki elektrike modernizirali proizvodnjo, to je zmanjšali porabo električne energije, bi morali TEŠ lahko zmanjšala proizvodnjo in s tem tudi emisijo škodljivih plinov in ozračje, ki je sedaj glavni ekološki problem; večji kot pepel, ki nastaja kot stranski produkt v TEŠ in ga je treba nekam odložiti.

Naslednja rešitev je, da bi v Sloveniji začeli pospešeno graditi manjše hidroelektrarne (kot na primer v Švici) in tako nadomestili del energije iz TEŠ. Obstaja pa tudi trajna rešitev. To je namestitev moderne čistilne naprave v TEŠ, vendar to bi stalo veliko denarja. In kako denar za to dobiti? Lahko bi ga, recimo, začeli zbirati z "ekološkim novičičem, dinarjem" ali pa z uvedbo posebnega prispevka v celotni Sloveniji, saj TEŠ daje ogromno energije celi naši republiki. Če pa do nobene rešitve ne bi prišlo, bi ekologi Šaleške doline lahko zahtevali zmanjšanje proizvodnje električne energije v TEŠ na 4 % sedanje, kajti le toliko je v velenjski občini potrebujemo.

Z vsako od omenjenih možnih rešitev bi se zmanjšala tudi produkcija pepela v TEŠ, ki sedaj resda ni več tako velik ekološki problem, ker je odpravljen odlaganje pepela v Velenjsko jezero in namesto njega razvit nov način odlaganja.

Proizvodnja TEŠ je torej sedaj ekološko problematična, RLV pa ne tako; njene vidne posledice v okolju so samo ugreznine ter večanje obsega ugrezninskih jezer v dolini, kar pa neposredno ni nevarno za človeka. Seveda pa sem proti temu, da bi povečevali odkop premoga v dolini, če to ne bi bilo nujno za (ekološko sanirano) proizvodnjo TEŠ.

Vsekakor pa se mora rudnik lotiti zmanjševanja tehnoloških presežkov delovne sile.

Marko Ranzinger

PRIRODA je v najmanjšem največja.

Latinski pregovor

EKOLOŠKI PROBLEMI V ŠALEŠKI DOLINI

Ekološki problemi - problemi onesnaževanja okolja - so v svetu med glavnimi problemi. V razviti Evropi so ti problemi še veliko hujši kot v Jugoslaviji, saj je na primer v ZRN, Švedski, Sovjetski zvezi - in čez morje v ZDA in drugod - razvoj že na znatno višji ravni, zaradi tega pa imajo tudi več tovarn in drugih industrijskih objektov, v katerih nastajajo škodljive snovi za okolje. Razvoj čistilnih naprav je sicer že zelo napredoval, a po mojem mnenju pri nas še veliko premalo vlagamo vanj.

Največji onesnaževalec okolja v naši dolini je nedvomno TEŠ, saj odvaja v ozračje ogromno količino strupenih snovi za vse živo. Pri tem prednjači žveplov dioksidi in še drugi plini pa pepel.

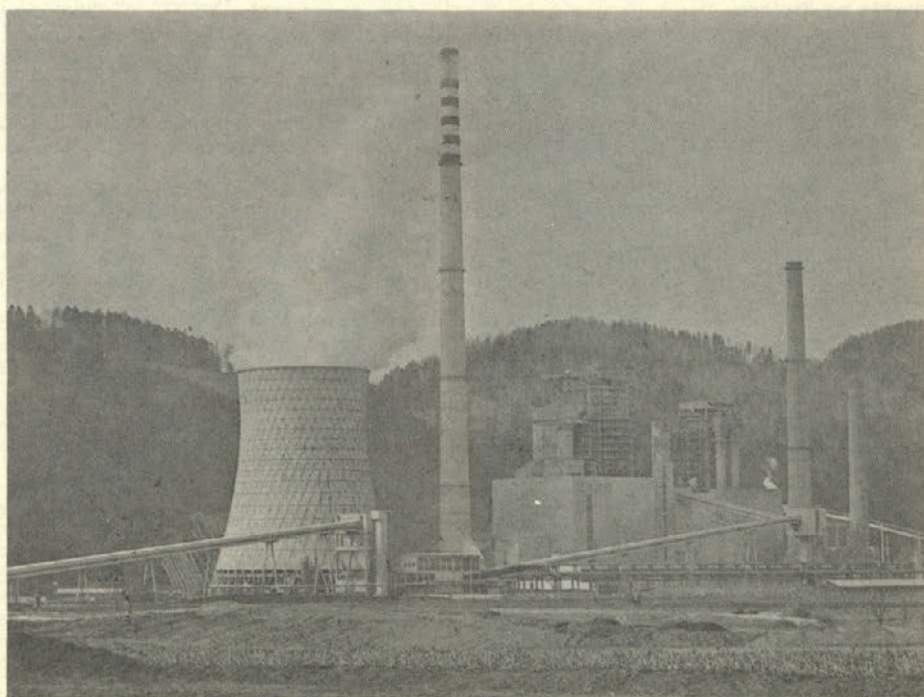
Pepel in sploh prašne delce elektrofiltri v glavnem zadržijo (90 %). Ampak to je premalo. Treba je storiti nekaj več. To v TEŠ tudi načrtujejo. V načrtu imajo izgradnjo dodatnih in popolnejših čistilnih naprav in te naprave naj bi začele obratovati leta 1992.

TEŠ je torej velik onesnaževalec našega okolja, naših gozdov.

Gozdovi v našem okolju vidno umirajo, zato bi mnenja ljudi, ki živijo na področjih, kjer gozdno drevje vidno hira, recimo v Zavodnjah, morali bolj upoštevati, več storiti za odpravo njihovega upravičenega nezadovoljstva.

Ne umirajo pa samo gozdovi, umiramo tudi ljudje.

Velik onesnaževalec okolja je tudi šoštanjška tovarna usnja; ta tovarna ravno tako uporablja premog, kotel, v katerem ga kuri, pa je brez vsakršnih filtrov; nima niti najosnovnejšega elektrofiltra za zajem prašnih delcev. Mislim, da bi morali to tovarno zapreti; neglede na posledice, ki bi nastale. Potem so tu še druge tovarne onesnaževalke okolja - tovarne Gorenja, obrati Vegrada

V načrtu imajo izgradnjo dodatnih in popolnejših čistilnih naprav.

Srečanje Družmirčanov

Teodor Gorogranc (organizator tega srečanja poleg Milene Avberšek) med pogovorom na srečanju s krajanoma nekdanjega Družmirja - Železnikovima! (Foto Lojze Ojsteršek)

V gostišču Kotnik v Ravnah pri Šoštanju je bilo v soboto, 25. novembra, zanimivo srečanje: zbrali so se Družmirčani, ki so se razselili na vse strani.

Zbrani so se v začetku srečanja vzhiceno pozdravljali in obujali spomine na skupno doživetja. Pri tem jim je izdatno pomagal Lojze Ojsteršek s samostojno razstavo svojih fotografij, na katere je ujel podirajoče se Družmirje. Poleg tega so udeleženci srečanja (ponovno) videli oba Maškova filma o potopljeni vasi Družmirje, in treba je reči, da je ob podoživljanju rušitve Šmihelske cerkve, marsikdo zavzdihnil. Pri vsem tem se nam je vsem prisotnim odkrila izjemna pomembnost Ojsterškovega in Maškovega amaterskega fotografskega in filmskega dela za ohranjanje zgodovinskega spomina na Družmirje.

Organizatorja tega srečanja sta bila Milena Avberšek, zaposlena v skupnih službah REK, in Teodor Gorogranc, ki sta za jedro svoje diplomske naloge uporabila narejeno anketo med razseljenimi Družmirčani. Srečanja s temi Družmirčani so se Avberškovi in Gorograncu močno vtisnila v spomin in mnogi so jima povedali, da bi se radi tu in tam sestali s svojimi nekdanjimi sovaščani. Zato sta tudi pripravila to snide in na njem so udeleženci postavili odbor, ki bo skrbel, da bo prirejanje takih srečanj postalo tradicija.

Tokratnega srečanja se je udeležil tudi Franc Avberšek, predsednik poslovnega odbora RLV, in on je ob tej priložnosti objubil, da si bo prizadeval, da bi v bodoče del stroškov za taka srečanja plačal RLV, kar je navsezadnje tudi nekakšna njegova moralna obveza, mirno pa lahko rečem, da prav tako cele občine Velenje.

Ko sva se nekaj dni po tem srečanju pogovarjala s fotografom Lojzom Ojsterškom, je ta ognjevito podprl idejo, da bi srečanja razseljenih Družmirčanov postala tradicija. Glede na družbenopolitično situacijo, kakršna je, se mu je zdelo tudi prav zanimivo, da tem ljudem, ki so raztepeni na vse strani, ni nikoli niti na misel prišlo, da bi politizirali problem svoje razselitve. Ob tem je treba povedati še, da ne gre samo za peščico ljudi, ampak za vse Družmirčane in še doberšen del Gaberčanov, ljudi iz Prelog, Pesja, Škal, in da se še vedno ne ve nič zanesljivega, kaj bo s "šoštanskim trikotnikom".

Peter Rezman

O TRPLJENJU

Kdor ni trpel, ne ve ničesar. Ne pozna niti dobrega niti zlega, ne pozna ljudi, ne pozna niti samega sebe.

Fenelon

pa tudi manjši obrati, ki v reko Pako spuščajo strupene snovi in s tem morijo ribe in drugo živiljenje v njej.

Glede ozračja smo pri nas že nekaj storili, saj so za celo našo dolino in okolico postavljene merilne postaje za onesnaženost ozračja; v Zavodnjah, v Šoštanju, na Velikem vrhu, v Topolšici, na Graški gori, v centru Titovega Velenja (pri osnovni šoli Anton Aškerc). Te postaje avtomatično pošiljajo podatke o onesnaženosti okolja Hidrometeorološkemu zavodu v Ljubljani, inšpekcijskim organom v naši občini in še drugim.

Velik ekološki problem v naši dolini je tudi odlaganje pepela. Z odlagališči pepela smo si naredili že ogromno škode. Uničeno je živiljenje v Velenjskem jezeru, okolica odlagališča je pusta in brez živiljenja. Mislim, da bo treba v prihodnje storiti še veliko več za naše okolje, kajti samo enega imamo. Ljudje se tega tudi zavedajo in to je dobro.

Timotej Pirnat

ASFALTNO MASLO

Šaleška dolina si je zaradi odločitve, da bo v njej eden največjih energetskih bazenov v Sloveniji in celi Jugoslaviji, pridobila zelo slab sloves. Tako je namreč postala področje, v katerem izginjajo vasi. Edini kraj v njej, ki se nenehno širi, je njen center Titovo Velenje. Ostaja vtis, da je rast tega socialističnega čudeža trajna, kot naj bi bila revolucija. A glavna nevarnost za obrobne vasi Šaleške doline ni rast Titovega Velenja iz malega v veliko mesto, ampak proizvodnja elektrike. Zaradi tega so prve doživele udar Škale. Skozi desetletja so v njih vse rušili in šele sedaj, po dolgih letih, dobiva ta kraj novo podobo s trgovino, šolo, gasilskim domom, gostilno in, seveda, vaško lipo.

Zaradi ugrezanja doline pa je izbrisana vas Družmirje in porušenih in paraliziranih je pol Gaberk. Iz Prelog so tudi izselili vse domačine; v njih zdaj gospodarita deponija premoga in pepela.

Odgovorni ljudje naj bi prej mislili, kje bomo odlagali premog in pepel, da ne bi zaradi tega toklo trpeli ljudje in videz krajine. Verjetno bi deponijo premoga lahko uredili na kakšnem bolj ustreznem kraju, ne pa v sredini doline. Pepel bi vsekakor morali odlagati v zaprte prostore, saj odlaganje na prsto ali v jezersko vodo, kot je odlaganje bilo ali je še urejeno, počasni in zanesljivo spreminja Šaleško dolino v puščavo.

Posledicam proizvodnje električne energije podlega tudi Pesje, saj je njegovo vaško jedro uničeno. Sploh je od Pesja ostalo le gosto stanovanjsko naselje, ki ga na eni strani oklepa gozd, na drugi strani pa zapirajo cesta, železnica, Paka in mogočni betonski objekti nove klasirnice in izvoza premoga. Vendar ljudje v Pesju so vse to sprejeli herojsko potrpežljivo.

Dimni agresiji iz elektroenergetskih proizvodnih objektov so izpostavljene vse vasi v okolici Šaleške doline, najbolj pa v Zavodnje. Zaradi tega je bila krajanom Zavodnj, po zgledu Družmirja in Prelog, ponujena celo izselitev. Toda ekološko razgledani krajanji se ne dajo. Upam, da jih ne bodo skušali kupiti s zasaditvijo novih 88 dreves!

Robi Marinič

EKOLOGIJA V NAŠI DOLINI

Res je, živimo v svinjskem okolju. Kako pa šele tisti v Ljubljani! Ljubljanci imajo za zajtrk, kosilo in večerjo "okusne pline", večkrat še modno obarvane.

Res, tistim, ki živijo višje, v gorah, lahko kar zavidamo.

Posebno če pomislimo še na kakšno tako kalužasto reko, kot je Paka pri nas, že pridemo do sklepa: če bi imel možnost, bi živel kot Michael Jackson, ki spi v kisikovi komori in misli doseči 150 let.

Rad bi, da bi v naši dolini napravili čimveč čistilnih naprav in sploh za čistost okolja.

Tudi zaradi premoga nastajajo različni problemi; na primer pepel od njega, ki se potem, ko nastane v TEŠ, znajde v vodi ugrezninskega jezera. Mogoče bi se dalo ta problem rešiti s kakšnimi investicijami. Na ta način bi veliko pripomogli k boljšim življenjskim razmeram v naši dolini.

Vsi bi radi živeli v čisti in ekološko urejeni dolini.

O, TUDI ČOKOLEŠNIK SI KUPILA, AMPAK JAZ GA NE BOM JEDEL, KER SEM ŽE ŽVEPLA SIT.

Dejan Tamše

VSE JE ŽE ONESNAŽENO

V naši dolini je zrak onesnažen predvsem zaradi šoštanskih termoelektrarn in tovarne usnja. Zato je med nami veliko obolenih za rakom.

Onesnaženost našega okolja je vidna povsod; tudi v umiranju gozdov.

Vse več je tudi otrok, ki se rodijo s telesnimi in duševnimi okvarami. Mislim, da bi mogli več storiti zoper onesnaževanje okolja ali da bi se vsaj nekoliko zmanjšalo.

Tudi če se ozremo na naše vode, opazimo, da so močno onesnažene s kemičnimi snovmi, ki jih v vodo spuščajo razne tovarne.

Res je, da imamo na robu Šoštanja čistilno napravo. Vendar to je premalo, kar smo v naši dolini naredili na varstvo okolja.

Govori se, da naj bi v TEŠ postavili popolno čistilno napravo, a kot kaže, bomo denar za to zbirali zelo dolgo.

Veliko hodim po nekaterih hribih in tudi tam opazim, da zrak že ni veliko boljši kot spodaj, v dolinah.

Gorazd Pogorelčnik

V SPOMIN

V ponedeljek popoldne, 11. decembra, smo se v pravem zimskem mrazu na pokopališču v Podkrajju poslovili od Milenka Nojinovića, delavca temeljne organizacije RLV Jame Preloge, po poklicu rudarskega nadzornika.

Rodil se je 12. 6. 1943 v vasi Ljubičevac pri Kladovu v Srbiji.

Milenko je mladostna leta preživel pri starših, v Aleksincu pa je dokončal rudarsko šolo in se septembra 1966 preselil v Velenje in zaposlil kot kvalificirani kopač v RLV.

Med delom pri nas je vsekozi čutil potrebo po dodatnem izobraževanju in ji tudi sledil, saj je leta 1978 dokončal rudarsko nadzorniško šolo.

V Velenju si je ustvaril tudi družino, iz katere pa je zaradi zahrbtni bolezni, žal, bil tako kmalu iztrgan; zapustil je ženo in tri otroke.

Na pogrebni slovesnosti v Podkraju se je od njega poleg stanovskih tovarišev in sorodnikov poslovila še množica drugih ljudi, ki so ga spoštovali in imeli radi.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu!

V torek, 12. decembra, je v slovenjgraški bolnici za posledicami težke in neozdravljive bolezni umrl Vili Jevnišek, delavec temeljne organizacije RLV Jamski transport. Z velikim obžalovanjem smo sprejeli vest o njegovi smrti, saj smo z njim izgubili vestnega in uspešnega jamskega delavca.

Vili se je rodil v Spodnjem Doliču pri Vitanju in kot kmečki otrok preživel svoja mlada leta na kmetiji svojih staršev.

Po odsluženju vojaščine je nekaj časa še pomagal staršem doma na kmetiji, ko pa si je ustvaril družino, je prišel delat med velenjske rudarje; to je bilo novembra 1970.

V RLV je najprej delal na odkopih, nato pa je vse do prerane smrti delal pri jamskih stiskalnicah za ravnanje deformiranih lokov jeklenelega jamskega podporna.

Ves čas zaposlitve je bil razpet med delom v rudniku in doma in tako se je neopazno razrastla v njem bolezen in mu v nekaj mesecih izpila življenje.

Pokopan je bil v četrtek, 14. decembra, na pokopališču v Zgornjem Doliču, kjer se je od njega poslovila tudi častna četa rudarjev iz našega rudnika.

Ohranili ga bomo v lepem spominu!

V sredo, 13. decembra, je v prometni nesreči ugasnilo življenje Stanka Cvjetkoviča, kvalificiranega kopača, zaposlenega v temeljni organizaciji RLV Jami Preloge. Vse, ki smo ga poznali, je presunila vest o njegovi smrti.

Spolzka cesta, zmrzal na mostu, pri katerem se je ponesrečil, trenutek nezbranosti, kdove zaradi česa, in vsega je bilo konec...

Stanko se je rodil v Samarcu pri Gradačou v BiH. Po končani osemletki je prišel v Velenje, kjer je obiskoval in dokončal rudarsko šolo. Po odsluženju vojaščine se je nekaj časa poklicno ukvarjal z nogometom, saj je bil tudi dober nogometaš, od leta 1986 pa je delal na odkopih v jami Preloge.

V Velenju si je ustvaril tudi družino in se sploh dobro vživel v naše družbeno okolje; tudi zato, ker je bil vedre narave in vedno pripravljen za navezovanje prijateljskih stikov z ljudmi.

Pogrešali ga bomo kot rudarja in dobrega delavca športnika. Še posebno pa ga bodo pogre-

šale hčerki Nedeljka in Valentina in žena Marija. Pokopan je bil na pokopališču v Podkraju. Na pogrebu se je od njega poslovila množica ljudi.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu!

Branko Ledinek

Šport, kultura, rekreacija in še kaj

PONOVO VELIK USPEH VELENJSKIH KARATEISTOV

Velenjski karateisti so od 19. do 21. novembra sodelovali na mednarodnem turnirju v karateju v Padovi v Italiji in na njem bili zelo uspešni.

Med skupno 36 tekmovalci iz Italije, Švice in Jugoslavije na tem turnirju je v bojih posameznikov v absolutni konkurenci Velenjčan Mladen Todorović dosegel drugo, Darko Šimunec pa tretje mesto.

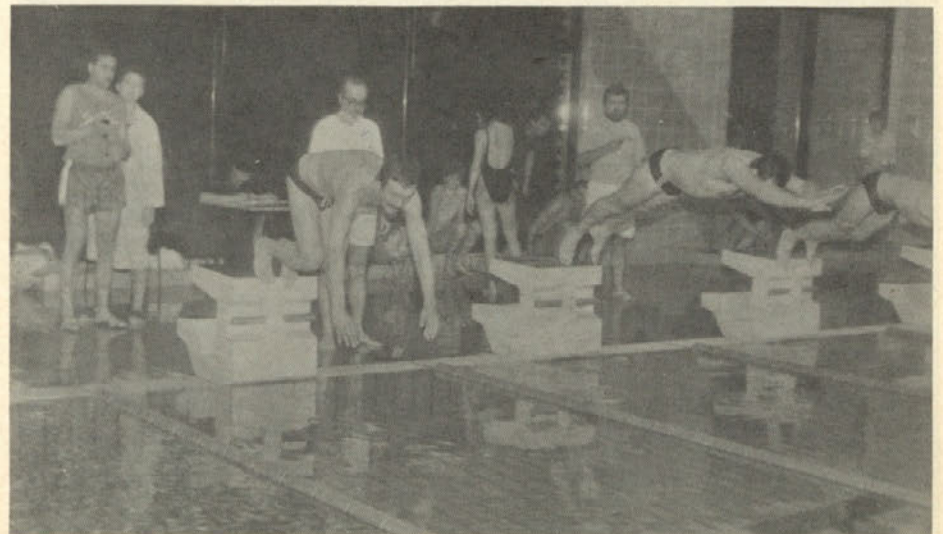
V ekipni konkurenci pa so Velenjčani bili drugi; pred njimi je bila ekipa Italije in za njimi ekipa Švice.

To je bil letos že tretji tak uspeh velenjskih karateistov - po zmagi na mednarodnem turnirju karateistov v Celju in doseženem tretjem mestu na tekmovanju za evropski karate pokal v Milanu. K temu pa je treba dodati še, da tako lepih tekmovalnih rezultatov na mednarodnih karate tekmovanjih kot letos - v

dvajsetem, torej jubilejnem letu delovanja svojega kluba - doslej še niso dosegli. In gotovo je to bil tudi razlog, da so jih karate klubi iz Grčije, Avstrije, Švice, Zvezne republike Nemčije in Italije že povabili, naj se udeležijo mednarodnih turnirjev v karateju pri njih v letu 1990.

V Karate klubu Velenje so teh uspehov in povabil seveda zelo veseli. Vendar vabilom za tekmovanja v tujini se bodo lahko odzvali le, če bodo imeli dovolj denarja. Pa ga bodo imeli? Bodo, če jih bo z denarnimi prispevki podprlo velenjsko združeno delo in še posebej naš rudnik, saj je večina karateistov v klubu zaposlenih v njem.

Vodstveni in poslovodni delavci v našem rudniku so že večkrat dokazali, da znajo v rudniku zastaviti besedo, kadar je treba podpreti rudniške delavce,

Našega letošnjega delavskega prvenstva v plavanju se je udeležilo skupno 53 tekmovalcev.

ki se ukvarjajo s kakšnim vrhunskim športom. Zato bodo gotovo podprli tudi svoje karateiste; za letošnje tekmovanja v Milanu so jih.

Komentar k sliki pod naslovom!

Na njej so velenjski in švicarski karateisti, ki so tekmovali na letošnjem karate turnirju v Padovi, in med njimi so delavci iz našega kombinata: v zadnji vrsti na sliki od leve proti desni - Veljko Jukić, Jože Gorjup, Ibrim Čerkezović - ti trije iz RLV-Izobraževanje, Safet Smajlović iz RLV-Zračenje in Zdenko Miklavc iz TE Šoštanj, v prvi vrsti pa - drugi z leve strani - Mladen Todorović iz RLV Priprave.

Safet Smajlović

Naše letošnje delavske športne igre

PLAVANJE

Delavskega prvenstva našega kombinata v plavanju 1989, opravljenega v petek popoldne, 8. decembra, v velenjskem zimskem bazenu, se je udeležilo 48 delavcev in 5 delavk.

Petdeset metrov daleč, kolikor je vsak moral preplavati na tem tekmovanju, so tekmovalci preplavali razdeljeni v tri starostne skupine, tekmovalke pa kot ena skupina.

Ob koncu tekmovanja smo z enim tekmovalcem in eno tekmovalko naredili pogovor za naše glasilo. In kaj sta nam povedala?

Drago KOLAR, zaposlen pri remontu hidravličnih naprav v temeljni organizaciji RLV Jamski mehanizaciji:

"Vsako leto se udeležim tekmovanja delavcev REK v plavanju, pri drugih tekmovanjih v okviru delavskih športnih iger REK pa ne sodelujem.

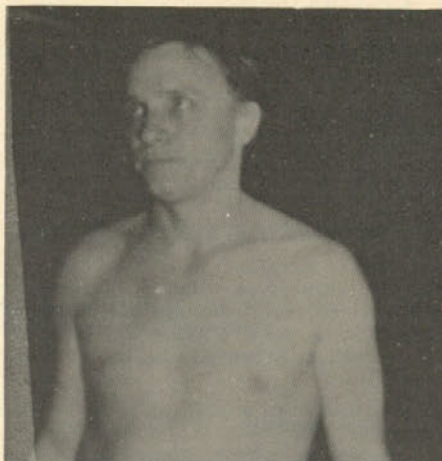
V RLV sem zaposlen že deset let, od tega zadnji dve leti pri remontu hidravličnih naprav.

Delo, ki ga opravljam, mi je všeč, z delovnimi razmerami sem zadovoljen, s sodelavci se dobro razumemo, osebni dohodki v naši temeljni organizaciji so tudi kar primerni. Predvsem pa smo delavci v Jamski mehanizaciji zadovoljni s tem, da imamo veliko dela. Zavedamo se namreč, kako težko je dandanes pri nas delavcem, ki imajo premalo dela.

V zadnjem času se delavci vse pogosteje pogovarjamo o reorganizaciji našega kombinata. Najbolj nas glede nje zanima, ali je kaj resnice v govoricah, da si bo moral v prihodnje vsak delavec sam urediti in plačati prevoz na delo in z dela in da tudi cena malic ne bo več regresirana. Skrbi nas tudi za delavce, zaposlene v skupnih službah, sploh v skupnih službah kombinata, saj je mogoče, da v novem podjetju ne bo dovolj dela za vse.

O vsem tem ne vemo še nič natančnega, prav zato pa se toliko pogovarjamo o reorganizaciji.

Pogosta snov naših pogovorov so tudi gospodarske in politične razmere v naši državi. O njih mislim, da Jugoslavija, kakršna je sedaj, ne bo mogla več dolgo obstajati. Kolikor vem, pa večina mojih sodelavcev podpira vlado naše republike."

Drago KOLAR: "Skrbi nas tudi za delavce, zaposlene v skupnih službah, sploh v skupnih službah kombinata ..."

Marija MENIH, zaposlena pri odpravi premoga v temeljni organizaciji RLV Klasirnici:

"Prvenstva delavcev našega kombinata v plavanju se ne udeležim vsako leto; letos na njem sodelujem zato, da bi naša temeljna organizacija pridobila kakšno dodatno točko v potegovanju za pokale množičnosti sodelovanja pri delavskih športnih igrah našega kombinata.

Pri odpravi premoga sem zaposlena že devetnajst let. V zadnjem času je prodaja našega premoga za široko potrošnjo skromna; njegov glavni odjemalec so pač šoštanjske termoelektrarne.

Delavci smo zaradi majhne prodaje in vse večje deponije premoga zaskrbljeni, skrbi pa nas tudi, kaj nam bo prinesla reorganizacija našega kombinata. V RLV je zaposlenih precej delavcev, ne vemo pa še, ali bo tudi v bodoče za vse dovolj dela. Vse te težave bomo občutili že v prihodnjem letu."

OGLAS

Ugodno prodam kombinirko za predelavo živinske krme in predelavo lesa ter motorni kultivator s frezo.

INFORMACIJE: zvečer prek telefona (063) 853-438.

Marija MENIH: "Prvenstva delavcev našega kombinata v plavanju se ne udeležim vsako leto."

In še glavni rezultati tekmovanja

PRVIH DESET POSAMEZNIKOV

Moški - kategorija do 30 let

1. Janez Gorjanc, Jama Preloge - 0:25,90,
2. Djoko Vejnović, Jamska mehanizacija - 0:29,35,
3. Aleš Žavbi, Jama Škale - 0:31,50,
4. Robi Čater, Jama Preloge - 0:31,60,
5. Miran Potrč, Zračenje - 0:32,54,
6. Igor Medved, Jama Preloge - 0:32,70,
7. Vojko Meh, Jama Pesje - 0:33,00,
8. Viktor Uršnik, Priprave - 0:33,80,
9. Ljubiša Mladenović, Klasirnica - 0:34,44,
10. Arkadije Djurkić, Jama Preloge - 0:34,90

Moški - kategorija od 30 do 40 let

1. Stane Grudnik, Klasirnica - 0:29,20,
2. Igor Ravnjak, Jamska mehanizacija - 0:30,50,
3. Mehmed Agić, Jama Preloge - 0:33,85,
4. Branko Ferarič, Priprave - 0:35,75,
5. Kasim Begić, HTZ - 0:36,40,
6. Drago Jamnikar, Jama Preloge - 0:37,70,
7. Bogdan Planinc, Jamska mehanizacija - 0:38,25,
8. Štefan Cvar, DSSS RLV - 0:41,80,
9. Jože Venek, Jama Preloge - 0:41,90,
10. Zdenko Pečko, Zračenje - 0:42,50

Moški - kategorija nad 40 let

1. Slavko Ravnjak, Jamska mehanizacija - 0:35,10,
2. Jože Kralj, Jamska mehanizacija - 0:36,11,
3. Alojz Jan, Jama Škale - 0:39,80,
4. Rudi Ževart, DSSS REK - 0:40,60,
5. Vlado Pavlica, Izobraževanje - 0:41,20,
6. Jaka Lahovnik, Jama Preloge - 0:44,26,
7. Valter Fece, Jamska mehanizacija - 0:49,78,
8. Franc Vrbnjak, Jama Preloge - 0:51,57,
9. Anton Purg, Jama Preloge - 0:55,70,
10. Franc Blažič, Jama Preloge - 0:58,27

Ženske

1. Romana Vučina, DSSS RLV - 0:38,40,
2. Lidija Hrabra, DSSS REK - 0:56,10,
3. Blažka Bračič, DSSS REK - 0:58,70,
4. Marija Filipič, Klasirnica - 1:03,00,
5. Marija Menih, Klasirnica - 1:45,30

Več tekmovalk ni bilo.

Ekipne uvrstitve moških

1. Jamska mehanizacija,
2. Jama Preloge,
3. Jama Škale,
4. DSSS RLV in REK,
5. Priprave,
6. Klasirnica

Ekipne uvrstitve žensk

1. DSSS RLV in REK,
2. Klasirnica.

Draga Lipuš

ELEMENTI ZA KOLEKTIVNE POGODBE

(Prispevek kadrovsko-socialne službe kombinata)

I. UVOD

S sprejemom amandmajev zvezne ustave se je začelo spreminjanje pravnega sistema, ki urejuje gospodarske subjekte, nosilce gospodarstva, s tem pa tudi spreminjanje delovnih razmerij.

Pri oblikovanju sistema in vsebinske

zasnove kolektivnih pogodb je upošteva-
no pravno pravilo, da je dovoljeno vse,
kar ni izrecno prepovedano.

II. SISTEM KOLEKTIVNIH POGODB

1. Vrste kolektivnih pogodb:

- okvirna kolektivna pogodba (sploš-
na, generalna) - sklenemo jo za
celo republiko in naj bi okvirno
uredila kvaliteto in obseg pravic,
obveznosti in odgovornosti delav-
cev;
- kolektivne pogodbe za posamezne
dejavnosti - dejavnosti, za kate-
re naj bi sklenili te pogodbe še
niso določene, praviloma pa teh
kolektivnih pogodb ne bi smelo bi-
ti več, kot je sedaj samoupravnih
sporazumov dejavnosti, lahko pa bi
jih bilo manj;
- kolektivne pogodbe za posamezna
podjetja - te pogodbe naj bi skle-
pali predvsem za velika podjetja
ali podjetja z velikimi specifič-
nostmi v poslovanju;
- aneksi (priloge, dodatki) h kolek-
tivnim pogodbam za matične dejav-
nosti, ker v zasnovi sistema ni
predvideno sklepanje kolektivnih
pogodb za specifične poklice (na
primer za strojevodje, novinarje)
- te anekse pa bi urejevali le,
če že v kolektivni pogodbi za ma-
tično dejavnost niso urejene po-
sebnosti za posamezen poklic.

2. Podpisniki kolektivnih pogodb so:

- okvirne kolektivne pogodbe, repu-
bliški svet republiške zveze sindi-
katov in republiška gospodarska
zbornica,
- kolektivnih pogodb za posamezne de-
javnosti, republiški odbori sindika-
tov dejavnosti in po potrebi še drugi,
- kolektivnih pogodb za posamezna
podjetja, direktor podjetja (na
podlagi sklepov pristojnega organa)
in sindikat podjetja (na podlagi
prejšnjega mnenja pristojnega orga-
na sindikata dejavnosti).

3. Veljavnost kolektivne pogodbe

Okvirna kolektivna pogodba in kolektiv-
ne pogodbe za posamezne dejavnosti ve-
ljajo za vse zaposlene delavce v podjet-
jih, ki imajo sedež na območju posamez-
ne republike.

Kolektivna pogodba za posamezno podjet-
je velja za vse zaposlene delavce v
njem; tudi za poslovodne organe se upo-
rabljajo njene določbe, razen:

- določb o delitvi osebnih dohodkov in
- še drugih določb, če zakon obvezujoče
drugače določa pravice, obveznosti in
odgovornosti poslovodnih organov.

Za poslovodne organe namreč pristojni
organ hkrati, ko jih imenuje, določi
kvaliteto in obseg tistih pravic, ki
jih lahko svobodno samostojno določi; na
primer glede osebnega dohodka, delovne-
ga časa in podobnih drugih pogojev za
delo. Sicer pa naj bi delavci v poslo-
vodnih organih sklepali posebne pogodbe
o delovnem razmerju.

Pristojni organ podjetja lahko odloči
tudi, da se določbe kolektivne pogodbe
(vse ali posamezne) ne uporabljajo še
za druge delavce (na primer - vrhunske
strokovnjake).

4. Rok veljavnosti kolektivnih pogodb

Okvirno kolektivno pogodbo naj bi pravi-
loma sklepali za daljše časovno obdobje.

Kolektivne pogodbe za posamezne dejavno-
sti in kolektivne pogodbe za podjetja pa
naj bi sklepali za krajše časovno obdobje.

III. VSEBINA OKVIRNE KOLEKTIVNE POGODBE

Vsebino kolektivne pogodbe skladno z
ustavno ureditvijo nakazujeta zakon o
podjetjih in zakon o temeljnih pravicah
iz delovnega razmerja, in to za tale
področja:

1. delovna razmerja

- pogoji za sklenitev delovnega razme-
rja
- razporejanje delavcev
- delovni čas

- za službena potovanja
- za delo na terenu
- za prevoze na delo in z dela
- za ločeno življenje
- za drugo, določeno s kolektivno
pogodbo

6. izobraževanje in pripravništvo

- izobraževanje in usposabljanje za-
poslenih delavcev
- učenci in študenti na praksi
- pripravniki

7. varstvo pri delu in posebno varstvo delavcev

8. obveščanje delavcev

9. samoupravljanje, soupravljanje oziro- ma sodelovanje delavcev pri upravlja- nju podjetij

10. pogoji za delovanje sindikata

MED VRSTICAMI

- Interesantno, tukaj poročajo, da je bila razprava o notranjih odnosih zelo živahna...

Iz Milana Mavra Humoristove petletke 1961 - 1964!

- odmori, počitki, dopusti in odsotno-
sti
- odgovornost za delovne obveznosti
- prenehanje delovnega razmerja
- klavzula o konkurenci

2. presežki delavcev

3. osebni dohodki, dodatki in nadomestila

- osnovni osebni dohodki
- ugotavljanje delovne uspešnosti de-
lavcev
- dodatki
- inovacije
- nadomestila osebnega dohodka
- delitev dobička

4. skupna poraba

- neposredna skupna poraba
- posredna skupna poraba

5. povračila stroškov

- za prehrano med delom

IV. NADZOR

Nadzor nad uporabo kolektivnih pogodb,
ki urejajo pravice, obveznosti in odgo-
vornosti delavcev, bo izvajala inšpekci-
ja dela.

Obvestilo LB-TB Velenje

BANKOVCI IN KOVANCI
ZA 10, 20 IN 50 DINARJEV BODO
V OBTOKU LE DO 31. 12. 1989

Svet guvernerjev Narodne banke Jugoslavi-
je je na podlagi zakona o Narodni banki
Jugoslavije in notnem monetarnem poslo-
vanju narodnih bank republik in narodnih

bank avtonomnih pokrajin sprejel sklep o jemanju bankovcev in kovancev za 10, 20 in 50 dinarjev iz obtoka.

Ta sklep je objavljen v Uradnem listu SFRJ, št. 50/89.

Po tem sklepu bo narodna banka Jugoslavije do 31. decembra 1989 vzela iz obtoka:

- bankovce za 10, 20 in 50 dinarjev,
- kovance za 10, 20 in 50 dinarjev,
- priložnostne kovance za 10 din, izdane le-

- ta 1976, z oznakama FAO in FIAT PANIS,
- priložnostne kovance za 10 din, izdane leta 1983, ob 40. letnici bitke na Sutjeski, z oznako Sutjeska,
- priložnostne kovance za 10 din, izdane leta 1983, ob 40. letnici bitke na Neretvi, z oznako Neretva.

Navedeni bankovci in kovanci torej prenehajo biti zakonito plačilno sredstvo 31. decembra 1989, Narodna banka pa jih bo zamenjevala od 1. januarja do 31. marca 1990.

okviru celega kombinata.

- Odkrito se je treba pogovoriti o vzrokih pasivnosti strokovnih delavcev, zlasti tistih, od katerih lahko pričakujemo največ ustvarjalnosti, in določiti načine motivacije za aktivno sodelovanje.

- V vseh okoljih je treba ustvariti pogoje za to, da bo lahko vsak, ki ima ideje, imel tudi interes in možnosti, da jih objavi; se pravi, da bo pri tem naletel na primeren odziv, spoštovanje in priznanje okolja in da bodo njegove ideje potem tudi ustrezno obravnavane.

Dobrodošli naj bodo torej predlogi vseh zaposlenih delavcev, z vseh delovnih področij.

Vendar pa je treba z neko sistematično usmeritvijo spodbuditi predvsem ljudi, ki opravljajo zahtevnejša in odločilnejša dela in delajo na področjih ki so najbolj pereča. Do učinkovitega sodelovanja pa naj bi prišlo predvsem med tistimi, ki načrtujejo in imajo možnost vplivanja na strateške razvojne usmeritve in oblikovanje ciljev.

V razvojni službi znotraj DSSS REK si že nekaj časa prizadevamo, da bi v delovnih organizacijah znotraj kombinata spodbudili interes za bolj sistematično in inovacijsko razreševanje problematike novih delovnih programov in tako razgibali to dejavnost znotraj posameznih delovnih organizacij, hkrati pa v celem kombinatu ustvarili pogoje za zastavitev kakšnih skupnih razvojnih projektov. A doslej, žal, pri tem še nismo naleteli na zadovoljiv odziv.

Najhuje pri tem je, da zanimanja za to ne kažejo predvsem vodstveni delavci; imam občutek, da zaradi tega, ker imajo naša prizadevanja v tej smeri za nekakšno vmešavanje v svoje interne zadeve. Povrhu tega pa je pri vodstvenih delavcih močno tudi mnenje, da takšna aktivnost naše službe ne spada v koncept njenega dela.

Zato za sklep tega prispevka apeliram na vse vodstvene delavce v kombinatu, da na enem od sestankov svojega strokovnega kolegija spregovorijo o tej problematiki in tako sprožijo ustvarjalno sodelovanje delavcev v svojih delovnih okoljih.

Peter Klemenšek,
DSSS REK - razvojna služba

Rekli so ...

Kdor je zamišljen, ni brezdelen. Delo je lahko vidno in nevidno.

Hugo

Tistega dne, ko boš s svojim delom zadovoljen in srečen, se ubij.

Ugo Ojetti

Največja nagrada za človekov trud ni tisto, kar bo zanj dobil, temveč tisto, kar bo postal.

Ruskin

Delati, končati, objaviti.

Faraday

Kdor nikdar ne začne, niti ne more nikdar končati.

Antun Nemčić

Reorganizacija in razvojna problematika REK

Vse hitreje se približuje zakonski rok za reorganizacijo tudi našega kombinata. Neglede na to, ali bo uresničena že v začetku prihodnjega leta ali nekaj mesecev pozneje, pa bo preuranjena, da bi se vključili v neki normalen razvojni proces.

Upravičeno obstaja bojazen, da bo to zopet "prisilna" in na hitro opravljena reorganizacija, temelječa le na zahtevah nove zakonodaje, raznih priporočilnih, oprtih na hitro narejene "strokovne" študije in analize, in na ambicijah ožjega kroga ljudi.

Zagotovo tako naših glavnih težav, ki se tičejo nove organiziranosti, še ne bomo odpravili.

Če izvzamemo delovni organizaciji RLV in TEŠ, ki ju na tak ali drugačen način povezuje dejavnost, usmerjena k istemu cilju, in bo zato njuna usmeritev tudi v prihodnosti nedvoumna, je za vse druge delovne organizacije v okviru sedanje sestavljene organizacije REK nerešenih še veliko organizacijsko-programskih dilem.

Povsem normalno je, da si organizacije poskušajo najti ob sedanji notranji organiziranosti najustreznejšo izhodiščno pozicijo za delo in poslovanje v novih gospodarskih razmerah. Vendar pri tem se osredotočajo predvsem na to, kakšne sistemske ugodnosti se kje kažejo, veliko manj pa upoštevajo možne dolgoročne razvojne usmeritve in sploh razvojne možnosti.

Mislim, da gledano dolgoročno, niti ni toliko pomembno, v okviru kakšne asociacije deluje kakšno podjetje, kot to, koliko je njen proizvodni program zanimiv za domače ali celo tuje tržišče.

S to mislijo hočem opozoriti, da se podjetja združujejo, povezujejo ali osamosvajajo predvsem na podlagi uspešnih in perspektivnih programov in da bi zato tudi organiziranje naših podjetij moralo bolj izvirati iz razvojnih programov in razvojnih usmeritev; seveda čim bolj jasnih in natančnih. Ugotovljamo pa, da marsikje ne izvira in je zato ob reorganizaciji ta zahteva še zlasti nujna.

Že precej časa se zavedamo, da smo se znašli v spletu razmer, zaradi katerega sedanji proizvodi in proizvodni programi marsikateri naši delovni organizaciji ne zagotavljajo več prave prihodnosti.

Priča smo že nastajanju tehnoloških presežkov delovne sile, ki bodo v prihodnje še večji, saj se bodo gospodarske razmere verjetno še zaostrovale.

Načeloma že nekaj časa govorimo o nujnosti prestrukturiranja, to je spremembe sestave proizvodnje, vendar smo v praksi to nujnost zelo malo upoštevali. Vzrok tega je pomanjkanje pravih idej in podjetnosti za nov gospodarski polet. Žal tudi ni čutili prave odgovornosti za to. Niti pri vodstvenih delavcih, čeprav prav njih najbolj zavezujejo raz-

ni sklepi, sprejeti v delavskih svetih, v sindikatu, v občinski skupščini, itd., v katerih je rečeno, da bomo zastavili vse svoje sile za iskanje novih delovnih programov in odpiranje novih delovnih mest.

Težišče dejavnosti vodstvenih ljudi v prihodnje naj bi bilo predvsem v razvijanju novih delovnih programov in proizvodov oziroma v prestrukturiranju sedanje proizvodnje, in to v okviru posameznega podjetja ali izven njega. Kar se tega tiče, je potrebnih nekaj korenitih sprememb v naši miselnosti in sploh v lotevanju cele te stvari.

Glavni poudarek naj bi bil na vprašanju, kako organizirati in izkoristiti sedanje znanje in izkušnje vseh zaposlenih delavcev, zlasti pa še tehničnih strokovnjakov, saj v nujni za razvoj novih proizvodov ta kader lahko naredi največ. Marsikje pa bo najprej potreben odkrit pogovor o tem, zakaj je sedaj toliko pasivnosti pri tem kadru.

Če naj poskusim analizirati vzroke sedanjega stanja razmer, moram reči, da krivda za pomanjkanje in nezadostno realizacijo svežih idej tiči v naši nesposobnosti in nepripravljenosti za konstruktivno, tvorno sodelovanje ter v podcenjevanju ali omalovaževanju predlogov drugih.

Večine predlogov drugih niti ne registriramo, še manj pa sistematično in sploh strokovno obdelamo. Nepremišljeno zavračanje idej se, žal, velikokrat prične že pri odločanju v najvišjih organih in tako ostajajo zatrate vse nadaljnje iniciative. Že kar po nekem splošnem prepričanju velja: višje so posamezni predlogi posredovani, teže pride do njihovega sprejetja. Zakoreninjeno je pač mnenje, da predlogi "od spodaj" rušijo avtoriteto; da je to negiranje znanja ali celo rušenje "pozicij". To sicer ni samo naša značilnost, saj je o tem bilo objavljenih že veliko strokovnih mnenj. In ta mnenja nas opozarjajo tudi na to, da je potrebnega precej truda, da se stvari premaknejo naprej.

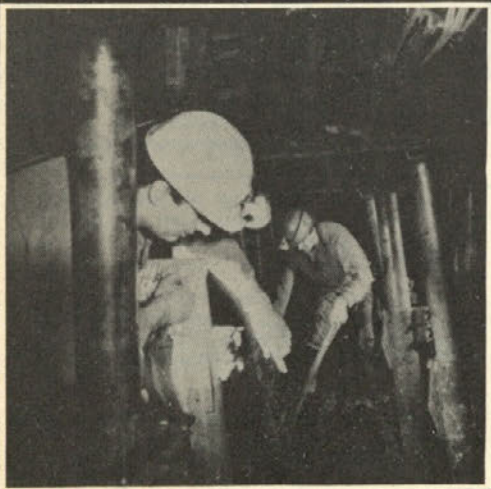
Sicer pa imajo vsi tisti, ki bi se zaradi teh pripomb mogoče čutili prizadeti, vsak dan vse možnosti, da jih s konkretnimi dejanji zavrnejo.

In kaj glede na povedano predlagam?

- v vsaki delovni organizaciji oziroma posameznem delovnem okolju je treba ustvariti pravo razpoloženje in pripravljenost za konstruktiven, ustvarjalen dialog. To je naloga predvsem vodstvenih in poslovnih delavcev.

- Določiti je treba ustrezno organizacijsko obliko za evidentiranje in strokovno obdelavo predlogov - v okviru posamezne delovne organizacije ter v

Novoletna nagradna križanka

						JASNOST	SAMODEJNA NAPRAVA	POSLEDICA DUŠEVNE PREOBRE- MENITVE	NATYČEČJI PTIČ NE- LETALEC	OSEBNI ZAJMEK	SLOVENSKA SLIKARICA (Melita ...)	MUSLIMAN VERSKI POGLAVAR	WESTRO = KOVNIJAK, ŠUŠMAR	XEROX (naša pis- -)	ITD (drug. kraj.)					
						ŽENSKÉ, KI VIDIJO* V BODOČNOST	PRIVRZENEC AVTONOMIJE	SREDSTVO ZA STRJEVANJE	SVETOPISEK OČAK HČERIN MOŽ	NAČIN KONISKEGA TEKA	PRIPADNIK KMEROV ENJA (angleško)	OBOD OKOLI SLIKE	KRATICA LJUBLJAN TOPLARNE NEM. PISAT. (Wilhelm)		RIMSKA 52					
						Sestavit in narisal: LoM	KAMNINA Z AVALJE	OBLIKA PECIVA	PRELAZI NA VPLEBITU	ŽILA DOVODNICA	VETROVKE									
						NADAV, PREDUJEM				LETNI POSEK HEBREJSKI BOG (v 8. veku)	RECIPROČ. VREDNOST KOSINUSA (množ.)									
STAROSLO- VANSKI BOG PAS + TIRJEV						JEDILA	VZEDEVEK GOETHE = JEVE MATERE		TISOČINKA KILOVATA			HRVAŠKI PETROL	MARTINOVA LJUBLJEN- KA							
OKRASNA LONČNICA									INVESTIC. BANKA SLAVON. POŽEGA		NASELJE PRI LJUBLJANI KRAJ NA KOROŠKEM									
TRPEŽNA TALNA OBLOGA																				
PRIREDNI VEZNIK			JESENSKO ŽITO				NEZNANI LETEČI PREDMETI DOMAČA PRITELJNICA			MESTO V SAP KOSOVO	ETIOPSKI KNEZ AMPER									
TANTAL			AVTOMOB. OZNAKA NEM. MESTA HEIDE			AMERIŠKO MOS. IME DUHOVNIK			BOG PASTIRJEV ECIJO (orig.)				NAMERE, NAMENI	DEL APA- RATURE						
	KIRURŠKI EĞALNIK										ŽENSKO IME GRUČA, MNOŽICA									
	RIMSKA 50						NEODŽRELA JAZENA CELICA					Aifons Pavlin								
	Rado Šimoniči						ZIDARSKA ŽLICA					PRIPADNIK EDONITOV								
							STOPNJA VOJAŠKE NAMREŽEN- STI	IZREKANJE NETORE = GISTRSKA TONA												
SODOBNIK KELTOV									RIMSKA LJUBLJANA											
NEMŠKI FILOZOF (Emmanuel)										NAMETANOST										

SLOVARČEK ZA POMOČ PRI REŠEVANJU • ELOAH - ali ELOHIM, hebrejski bog v starem veku • KANT - Immanuel (1724 - 1804), nemški filozof • RAABE - Wilhelm (1831 - 1910), nemški pisatelj

Rešitve s svojim točnim naslovom pošljite v uredništvo Rudarja-Informatorja do 20. januarja. Izmed pravih rešitev bomo tri izžrebali in njihove avtorje nagradili s knjigami. /Uredniški odbor/

Prijetno praznujte!

Srečno!